

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet br.: S1 1 K 039714 21 Kri

Datum: objavljivanja: 12.11.2021. godine
pismenog otpravka: 07.12.2021. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Mira Smajlović, predsjednik vijeća
sudija Zoran Božić, član
sudija Mediha Pašić, član

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Gorana Viškovića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Dževad Muratbegović

Branilac optuženog: Nenad Rubež

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Mire Smajlović, kao predsjednika vijeća, te sudija Zorana Božića i Medihe Pašić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Amele Spahić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Gorana Viškovića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), i) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), sve u vezi sa članom 28. i članom 180. stav 1. istog Zakona, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T20 0 KTRZ 0005509 20 od 10.05.2021. godine, koja je potvrđena dana 24.05.2021. godine, nakon održanog ročišta za razmatranje Sporazuma o priznanju krivice i pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije, postupajući na osnovu odredbe člana 231. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Dževada Muratbegovića, te optuženog Gorana Viškovića i njegovog branioca, advokata Nenada Rubeža, donio je i dana 12.11.2021. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi GORAN VIŠKOVIĆ zvan "Vjetar", sin Stojana i Milice, djevojački Drakulić, rođen 25.11.1954. godine u mjestu Buljevići, opština Vlasenica, JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., oženjen, otac četvero punoljetne djece, pismen, sa završenom srednjom školom, po zanimanju vozač, lošeg imovnog stanja, vojsku služio 1973/1974. godine u Kraljevu i Nišu, protiv istog se ne vodi drugi krivični postupak, nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u trajanju od 18 (osamnaest) godina, po pravosnažnoj Presudi Suda BiH, broj X-KR-05/122 od 04.02.2010. godine,

K R I V J E

što je:

u periodu od aprila 1992. godine do kraja 1993. godine, na području opština Vlasenica i Milići, u okviru širokog i sistematičnog napada vojske i policije Srpske Republike BiH, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva opština Vlasenica i Milići, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio tog napada, kao pripadnik vojne policije Vojske Republike Srpske – VP 7296 Milići, učestvovao u progonu civilnog nesrpskog stanovništva na nacionalnoj i vjerskoj osnovi i to: ubistvima, drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, drugim nečovječnim djelima slične prirode učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja i prisilnim nestankom osoba, tako što je:

1. Krajem aprila 1992. godine oko 17,00 sati u Vlasenici u ulici Omladinska, a nakon što se, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih policajaca, u vozilu Lada caravan bijele boje, dovezao do kuće Hasanbegović Mevludina zv. Mensur, uniformisan i naoružan, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila Hasanbegović Mevludina zv. Mensur, tako što su Hasanbegović Mevludina zv. Mensur izveli iz kuće, povelili ga prema vozilu kojim su došli, udarali ga lancima i kablovima za električnu instalaciju po cijelom tijelu, za koje vrijeme je oštećeni Hasanbegović Mevludin zv. Mensur, zapomagao, plakao i derao se, nakon čega su oštećenog Hasanbegović Mevludina zv. Mensur naočigled njegovih roditelja, supruge i komšija, ubacili u vozilo i odvezli u nepoznatom pravcu, čije mrtvo tijelo je pronađeno i ekshumirano polovinom juna 2003. godine na lokalitetu Debelo brdo – Ogradice, opština Vlasenica;

2. Dana 08. maja 1992. godine u Vlasenici, sa ulice kod stare pošte, zajedno sa još dva njemu poznata policajca u policijskom vozilu "Golf", odveo civila Hasanović Ismeta u prostorije PS Vlasenica, u kojoj su bili zatočeni civili nesrpske nacionalnosti, a zatim, uniformisan i naoružan, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih policajaca PS Vlasenica, premlaćivao zatočenog Hasanović Ismeta, tako što ga je udarao lancima i gumenom palicom po cijelom tijelu, posljedicom čega je zatočeni Hasanović Ismet zadobio ozbiljne fizičke povrede;

3. U prvoj polovini maja 1992. godine u Vlasenici, u zatvoru koji se nalazio iza zgrade suda, zajedno sa još njemu dva poznata vojnika, bez razloga, premlaćivao zatočene civile Telalović Muharema, koji mu je govorio: *“Gorane, k'o brata te molim, nemoj me tući”*, Telalović Seada i Telalović Nijaza, tako što su ih udarali vojničkim oprtačima i palicama, usljed čega su oštećeni Telalović Muharem, Telalović Nijaz i Telalović Sead zadobili ozbiljne fizičke povrede u predjelu glave u vidu masnica i modrica iz kojih je tekla krv, odakle su, nakon nekoliko dana, od strane NN lica, odvedena u nepoznatom pravcu, čija mrtva tijela su pronađena i ekshumirana krajem septembra 2000. godine na lokalitetu Mračni do – Sušica, opština Vlasenica;

4. Dana 30. maja 1992. godine u Vlasenici kod veterinarske ambulante, gdje su zatočena lica iz zatočeničkog objekta “Sušica” obavljali poljoprivredne radove, uniformisan i naoružan, bez razloga prišao do zatočenika Ćatić Muje, iza pojasa izvadio pištolj i cijev pištolja ugurao u usta oštećenom Ćatić Muji, prijetio mu da će ga ubiti i rekao mu: *“Ko si ti da mojoj ženi daješ gaće?”*, u kom momentu je do njih prišao Gajić Miroslav i zaprijetio optuženom Višković Goranu da to ne smije više raditi i da oštećenog Ćatić Muju ne smije niko da dira, usljed čega je oštećeni Ćatić Mujo zadobio ozbiljne psihičke povrede u vidu straha da ga optuženi Višković Goran ne ubije;

5. Noću 09. juna 1992. godine u Vlasenici, ispred hangara zatočeničkog objekta „Sušica“, a nakon što je Nikolić Dragan zv. Jenki rekao zatočenim licima da su kod Cerske ubijeni Bečić Savo i Pantić Radomir, da iz hangara izađe 10 zatvorenika i da će ih ubiti radi odmazde, i nakon što su iz hangara izašli zatočenici Hadžić Bernes, Hadžić Enes, Hurić Džemail, Hajdarević Suljo i dr., uniformisan i naoružan, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih vojnika, pucanjem iz automatskog oružja, lišio života Hajdarević Sulju, Hurić Džemaila i još šest zatočenika nesrpske nacionalnosti, nakon čega su u hangar vraćeni Hadžić Enes i Hadžić Bernes, koji su kasnije od strane NN lica izvedeni i ubijeni, dok je mrtvo tijelo oštećenog Hajdarević Sulje pronađeno i ekshumirano polovinom juna 2003. godine na lokalitetu Debelo brdo – Ogradice, opština Vlasenica, dok tijela oštećenog Hurić Džemaila i ostalih šest zatočenika do danas nisu pronađena, pa se i dalje vode kao nestale osobe;

6. Tačno neutvrđenog dana, polovinom juna 1992. godine u Vlasenici, u prostoriji na spratu PS Vlasenica, u kojoj su po patosu i zidovima bili tragovi krvi, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih policajaca, prilikom ispitivanja zatočenog mldb. Durić Mirsada u vezi posjedovanja oružja lica bošnjačke nacionalnosti, u više navrata premlaćivao zatočenog mldb. Durić Mirsada, a zatim zatočenim mldb. Durić Mirsadu i Durić Mirzetu naređivao da, zajedno sa drugim zatočenim licima, čiste krv koja je nakon njihovog premlaćivanja ostajala na podu i zidovima prostorije, usljed čega je zatočeni mldb. Durić Mirsad zadobio ozbiljne fizičke i psihičke povrede;

7. Tačno neutvrđenog dana u junu 1992. godine, u Vlasenici kod samoposluge u blizini autobuske stanice, uniformisan i naoružan, zajedno sa još četiri do pet njemu poznatih vojnika, bez ikakvog razloga, premlaćivao NN civila muslimanske nacionalnosti, starosti između 40 i 50 godina iz Vlasenice, tako što su ga udarali rukama, nogama i palicama po cijelom tijelu, dok je oštećeni NN muškarac ležao na zemlji, posljedicom čega je oštećeni NN muškarac zadobio ozbiljne fizičke povrede;

8. Krajem juna 1992. godine u Vlasenici, iz hangara zatočeničkog objekta „Sušica“, uniformisan i naoružan, u više navrata izvodio zatočenike, među kojima je bio i mldb. Durić Mirsad, a nakon toga zatočenike u kombiju odvezio na obavljanje prinudnih radova na farmama nedaleko od pomenutog zatočeničkog objekta „Sušica“, gdje su okopavali žito, kojom prilikom je mldb. Durić Mirsada i dr. tjerao da se međusobno udaraju, za koje vrijeme su ostali zatočenici to posmatrali, usljed čega su zatočeni mldb. Durić Mirsad i dr. zadobili ozbiljne fizičke i psihičke povrede;

9. Dana 30. juna 1992. godine oko 17,00 sati u Vlasenici u naselju Panorama, uniformisan i naoružan, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila Bošnjaković Mehe, tako što je došao pred njegov stan, pokucao na ulazna vrata, a kada je „M1“ otvorila ulazna vrata, ušao je u stan i izvršio pretres ostave, gdje je pronašao vojnički šinjel, nakon čega je oštećenom Bošnjaković Mehi rekao: „*Ko kaže da se vi muslimani niste spremili za rat, odakle ti ova uniforma*“, oduzeo mu ličnu kartu iz ruke, a zatim mu naredio da pođe

sa njim, što je Meho u strahu i učinio i kada su silazili niz stepenice haustora, oštećenog Bošnjaković Mehu udario nogom u predio leđa, uhvatio za prsa i gurnuo niz haustor, a zatim ga po izlasku iz zgrade ubacio u putničko vozilo Lada i prstom zaprijetio „M1“ i ostalim članovima porodice oštećenog Bošnjaković Mehe da ne smiju gledati u njihovom pravcu, potom oštećenog Bošnjaković Mehu, sa još nekoliko civila nesrpske nacionalnosti, odvezao u zatočenički objekat „Sušica“ u Vlasenici, iz kojeg je, nakon nekoliko dana od strane NN lica, izveden i odveden u nepoznatom pravcu, čije mrtvo tijelo je pronađeno i ekshumirano krajem aprila 2003. godine na lokalitetu sela Klještani, opština Vlasenica;

10. U periodu juni – juli 1992. godine u zatočeničkom objektu „Sušica“, u više navrata premlaćivao zatočenog Ćatić Muju, tako što ga je više puta, bez razloga, udarao rukama, nogama i palicama po cijelom tijelu, usljed čega je oštećeni Ćatić Mujo zadobio ozbiljne fizičke povrede;

11. Noću 10. jula 1992. godine oko 22,00 sati u Vlasenici u ulici Vuka Karadžića broj 4, uniformisan i naoružan, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila Huremović Time, Huremović Zubejde i Huremović Jasmine, tako što je zajedno sa još dva, njemu poznata vojnika, došao do stana Huremović Time, a zatim kundacima pušaka lupali na ulazna vrata stana, a kada je oštećena Huremović Tima otvorila ulazna vrata, oštećene Huremović Timu, Huremović Zubejdu i Huremović Jasminu istjerali u dvorište kuće, gdje im je optuženi Višković Goran zv. Vjetar oduzeo i pobacao po dvorištu njihove lične stvari, koje su one ranije pripremile, obzirom da su stalno živjele u neizvjesnosti da će morati bježati i tom prilikom im rekao „*Ni to vam neće trebati*“, a zatim Huremović Timi i Huremović Zubejdi naredili da legnu na zemlju, okrenute leđima prema zemlji, što su one u strahu i učinile, gdje su ležale više od sat vremena, za koje vrijeme se u dvorištu zgrade okupilo više vojnika i civila, među kojima je bila i jedna NN ženska osoba, koja je prišla do oštećene Huremović Time i nogom joj više puta stala na stomak, govoreći „*Da vidim da li ti je u stomaku ustašče ili balijče*“, usljed čega su oštećene Huremović Tima i Huremović Zubejda zadobile ozbiljne psihičke povrede u vidu straha da će ih neko ubiti, nakon čega su oštećene Huremović Tima, Huremović Zubejda i Huremović Jasmina

vozilom kombi, kojim je upravljao izvjesni Trifunović, odvezene u zatočenički objekat „Sušica“, iz kojeg su nakon sedam dana zatočenja u autobusu premješteni do mjesta Luke, odakle su otišli prema Kladnju, koji je bio pod kontrolom Armije RBiH;

12. Noću 11. jula 1992. godine oko 20,30 sati u Vlasenici, u ulici Pionirske divizije, uniformisan i naoružan, zajedno sa još dva, njemu poznata vojnika, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila svjedoka „M3“, svjedoka „M2“, mldb. Šabić Samire, mldb. Šabić Merime, Jašarević Mustafe, Hatunić Redže, Šabić Muhameda i dr., tako što je udarcima nogom nasilno provalio ulazna vrata kuće Šabić Muhameda u kojoj su se nalazili Šabić Muhamed, svjedok „M2“, mldb. Šabić Samira i mldb. Šabić Merima, a zatim oštrim glasom naredio da izađu iz kuće, što su ovi u strahu i učinili, u kom momentu je oštećenim Šabić Muhamedu, svjedoku „M2“, mldb. Šabić Samiri, mldb. Šabić Merimi jedan NN vojnik naredio da stanu uza zid kuće Šabić Sakiba i da se okrenu leđima prema zidu, uz koji zid su stajali Šabić Sakib, Jahić Avdo, „M4“, mldb. Jahić Almir, svjedok „M2“ i Kadribegović Ševala, što su ovi u strahu i učinili, nakon čega ja naredio svjedoku „M2“ da ide po Jašarević Mustafu i Hatunić Redžu, što je ovaj i učinio, a za njim su optuženi Višković Goran zv. Vjetar i jedan njemu poznati vojnik sa kundacima pušaka udarali Jašarević Mustafu i Hatunić Redžu, koji su pri tome zapomagali i jaukali, nakon čega su oštećene Jašarević Mustafu i Hatunić Redžu doveli do kuće Šabić Sakiba, u kom momentu su dva NN vojnika, u prisustvu optuženog Višković Gorana zv. Vjetar, kundacima pušaka udarali Šabić Sakiba, Šabić Muhameda i svjedoka „M2“, kojem je jedan od vojnika naredio da klanja i govorio mu: „*Dok budeš klanj'o, nikome neće faliti dlaka s glave*“, što je ovaj u strahu i učinio, nakon čega je optuženi Višković Goran zv. Vjetar naredio jednom NN vojniku da zatočene svjedoka „M3“, Šabić Sakiba, Jašarević Mustafu, Kadribegović Ševalu i dr. sprovede do parkiranog kombija, kojim su zatočeni civili svjedok „M3“, Šabić Sakib, Šabić Mustafa i dr. prevezeni do zatočeničkog objekta „Sušica“, iz kojeg su nakon nekoliko dana svjedok „M3“, mldb. Šabić Samira, mldb. Šabić Merima, „M4“, mldb. Jahić Almir i Kadribegović Ševala premješteni na područje Cerske pod kontrolom Armije R BiH, dok su zatočeni Šabić Muhamed, Šabić Sakib i Jahić Avdo od strane NN lica nakon nekoliko dana izvedeni iz zatočeničkog objekta „Sušica“ i

odvedeni u nepoznatom pravcu, čija mrtva tijela su pronađena i ekshumirana u toku 2003. godine u masovnoj grobnici Ogradice, opština Vlasenica;

13. Dana 11. jula 1992. godine u Vlasenici u naselju Panorama, uniformisan i naoružan, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila „M1“, mlđb. Bošnjaković Alena i Bošnjaković Hariza, tako što je došao do ulaznih vrata stana „M1“, a kada mu je „M1“ otvorila ulazna vrata, rekao „*Izlazite Bošnjaković, tu ste se sakrili*“, što su ovi u strahu i učinili, a zatim pri izlasku iz zgrade naredio „M1“ da baci poluduboke patike mlđb. Bošnjaković Alena, koje je ona nosila u rukama, a kada je to „M1“ odbila učiniti, kundakom automatske puške udario „M1“ po rukama, nakon čega je oštećene „M1“ i mlđb. Bošnjaković Alena i Bošnjaković Hariza ugurao u kombi, kojom prilikom je NN vojnik udario šakom u predjelu leđa mlđb. Bošnjaković Alena, a zatim ih u vozilu kombi odvezao u zatočenički objekat „Sušica“ u Vlasenici, odakle su nakon desetak dana premješteni na područje opštine Kladanj pod kontrolom Armije R BiH;

14. Tačno neutvrđenog dana sredinom jula 1992. godine u Vlasenici, iza zgrade zatočeničkog objekta „Sušica“, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih stražara, uniformisan i naoružan, premlaćivao NN muškarca muslimanske nacionalnosti iz Kalesije, koji je na sebi imao vojničke pantalone smb i koji je po povratku sa odsluženja vojnog roka bivše JNA lišen slobode i zatvoren u pomenuti zatočenički objekat, tako što ga je udarao nogama po cijelom tijelu, dok je oštećeni NN muškarac ležao na zemlji, posljedicom čega je oštećeni NN muškarac zadobio ozbiljne fizičke povrede;

15. Dana 12. jula 1992. godine oko 08,00 sati u Vlasenici, iz hangara zatočeničkog objekta „Sušica“, uniformisan i naoružan, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih vojnika, izveo zatočene Hatunić Redžu, Jašarević Mustafu i Jašarević Admira, od kada se njima gubi svaki trag i do danas njihova tijela nisu pronađena, pa se i dalje vode kao nestale osobe;

16. Polovinom jula 1992. godine u Vlasenici iz zatočeničkog objekta „Sušica“ u više navrata izvodio zatočene sestre Čamdžić Rasemu zv. Zlata i Gerović Azemu, a nakon

toga iste premlaćivao, tako što ih je udarao rukama po cijelom tijelu, pitao ih gdje su njihovi muževi, a nakon toga tako premlaćene i prljave odjeće, vraćao u zatočenički objekat, posljedicom čega su oštećene Čamdžić Rasema zv. Zlata i Gerović Azema zadobile teške fizičke i psihičke povrede, nakon čega su oštećene Čamdžić Rasema zv. Zlata i Gerović Azema, zajedno sa još nekoliko zatočenih žena i djece, transportovane prema Kladnju, te u mjestu Luke, od strane NN lica, izvedene iz autobusa, od kada im se gubi svaki trag, pa se i dalje vode kao nestale osobe;

17. Tačno neutvrđenog dana sredinom jula 1992. godine u Vlasenici, ispred zatočeničkog objekta „Sušica“, izveo iz hangara zatočenog Dautović Rasima, pitao ga „*Jel ono ti dođe u moju kuću da kontrolišiš za izbore?*“, odveo ga iza hangara, gdje ga je premlaćivao tako što ga je udarao rukama i nogama po cijelom tijelu i drškom pištolja po glavi i cijev pištolja gurao mu u usta, a zatim naredio Gajić Miroslavu i još jednom njemu poznatom licu da udaraju Dautović Rasima, što je Gajić Miroslav i učinio, dok je NN lice to odbilo, nakon čega je zatočenog Dautović Rasima vratio u hangar, a zatim ga ponovo, u dva navrata, na isti način izveo iz hangara i premlaćivao, posljedicom čega je zatočeni Dautović Rasim zadobio ozbiljne fizičke i psihičke povrede;

18. U toku noći septembra 1992. godine u Vlasenici, uniformisan i naoružan, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih uniformisanih, naoružanih i maskiranih vojnika sa fantomkama na glavama, učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila Kavazović Esmira, Kavazović Rahime, Kavazović Enesa, Kavazović Edise, Kavazović Fadile, Kavazović Elvisa i Kavazović Elvise, tako što su se vozilom dovezli pred kuću Kavazović Seada, a zatim istjerali iz kuće Kavazović Esmira, Kavazović Rahimu, Kavazović Enesa, Kavazović Edisu, Kavazović Fadilu, Kavazović Elvisa i Kavazović Elvisu, koje su zatekli na spavanju, a nakon toga, uz vrisku oštećenih Kavazović Esmira i dr., ugurali u vozilo kojim su ih odvezli u zatočenički objekat „Sušica“ u Vlasenici, iz kojeg su, nakon šest dana zatočenja u autobusu premješteni do mjesta Tišće, odakle su pješke otišli prema Kladnju, koji je bio pod kontrolom Armije R BiH;

19. Tačno neutvrđenog dana krajem oktobra ili početkom novembra 1992. godine u Vlasenici na brdu zvanom Grobić, koje je bilo pod kontrolom pripadnika srpske vojske, a nakon što je Begić Mustafa, prilikom povratka iz sela Begići prema Cerskoj, bio zarobljen od strane srpskih vojnika i doveden do komande na lokalitetu Grobić, zarobljenom Begić Mustafi stavio lisice na ruke i ubacio ga na karoseriju vojnog kamiona, odakle ga je, zajedno sa još nekoliko njemu poznatih vojnika povezo u pravcu Vlasenice, u toku vožnje čakijom mu zasjekao lijevo uho, a nakon toga odvezli ga u zatvor iza zgrade suda u Vlasenici, kojom prilikom je zarobljenog Begić Mustafu više puta udarao policijskom palicom po leđima i rukama, posljedicom čega je oštećeni Begić Mustafa zadobio ozbiljne fizičke i psihičke povrede, a i danas ima vidni ožiljak u predjelu resice lijevog uha;

20. Tačno neutvrđenog dana polovinom jula 1993. godine u Milićima na fudbalskom igralištu, uniformisan i naoružan, zajedno sa uniformisanim i naoružanim njemu poznatim vojnikom, premlaćivao Musić Isajbega, koji je bio zatočen u jednoj od svlačionica na fudbalskom igralištu u Milićima, tako što su mu prišli s leđa i udarali ga po cijelom tijelu, od kojih udaraca kundakom puške, koji mu je zadao njemu poznati vojnik u predjelu lica, slomljen nos, nakon čega su ga uveli u autobus u kojem je bilo deset do dvanaest lica, među kojima su bili i Mehmedović Senad i Bajrić Fejzo, koji su bili zatočeni u PS Milići, a zatim zajedno sa njemu poznatim vojnikom učestvovao u obezbjeđenju zatočenih lica od Milića do logora Batković u Bijeljini, kojom prilikom je Musić Isajbega, Mehmedović Senada, Bajrić Fejzu i još nekoliko lica na putu od Milića do Batkovića udarao rukama, nogama i palicom po cijelom tijelu, naređivao Musić Isajbegu, Mehmedović Senadu, Bajrić Fejzi i drugima da se međusobno udaraju drvenim palicama i da pjevaju četničke pjesme o Sindeliću, a u blizini Zvornika naredio vozaču autobusa da zaustavi autobus, nakon toga pozivao mještane koji su bili tu u blizini da uđu u autobus i da udaraju zatočena lica, posljedicom čega su oštećeni Musić Isajbeg, Mehmedović Senad, Bajrić Fejzo i dr. zadobili ozbiljne fizičke i psihičke povrede, a oštećeni Bajrić Fejzo je od udarca palicom u predjelu vrata izgubio svijest, nakon čega su ih uveli u jedan od hangara u logoru Batković u Bijeljini, te čuvaru Ilić Dragi rekao da su Musić Isajbeg i Mehmedović Senad činili zločine nad srpskim narodom, nakon čega je čuvar Ilić Drago premlaćivao oštećene Musić Isajbega i Mehmedović Senada,

dakle, u okviru širokog i sistematičnog napada, usmjerenog protiv civilnog stanovništva na području opština Vlasenica i Milići, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio tog napada, učestvovao u progonu bošnjačkog civilnog stanovništva na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, u vezi sa ubistvom, drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja i prisilnim nestankom osoba,

čime je optuženi Goran Višković zv. Vjetar počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, u vezi sa:

- tačkom a) (**ubistvo**) u odnosu na tačku 5. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH;

- tačkom e) (**zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava**) u odnosu na tačke 1., 9., 11., 12., 13. i 18. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH;

- tačkom i) (**prisilni nestanak osoba**) u odnosu na tačke 5. i 15. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i

- tačkom k) (**druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja**), u odnosu na tačke 2., 3., 6., 7., 14., 17. i 20. izreke presude, u vezi sa članom 29. KZ BiH, a u odnosu na tačke 4., 8., 10., 16. i 19. izreke presude u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH,

Pa se prema optuženom **GORANU VIŠKOVIĆU**

u skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i člana 53. stav 1. KZ BiH utvrđuje kazna zatvora trajanju od **8 (osam) godina**, dok se kao ranije utvrđena uzima kazna zatvora

u trajanju od 18 (osamnaest) godina, izrečena pravosnažnom Presudom Suda BiH,
broj X-KR-05/122 od 04.02.2010. godine,

**pa se, u skladu sa pravilima člana 53. stav 2. tačka b) KZ BiH, optuženom
izriče jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 20 (DVADESET) godina.**

U skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i 56. KZ BiH, optuženom će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno na izdržavanju kazne po ranijoj pravosnažnoj presudi, kao i vrijeme provedeno u pritvoru, u predmetu Suda BiH, broj X-KR-05/122, počev od 28.01.2008. godine do 22.07.2008. godine, te od 05.02.2010. godine do 29.04.2011. godine.

**

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni, odnosno njihovi srodnici, sa imovinskopравnim zahtjevom upućuju se na parnicu.

Primjenom člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi se oslobađa obaveze naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

O b r a z l o ž e n j e

KRIVIČNI POSTUPAK

Optužnica i Sporazum o priznanju krivnje

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 0005509 20 od 15.04.2021. godine, koja je potvrđena dana 24.05.2021. godine, optuženom Goranu

Viškoviću na teret je stavljeno počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), i) i k) KZ BiH, sve u vezi sa članom 28. i članom 180. stav 1. istog Zakona.

2. Na ročištu za izjašnjenje o krivnji, održanom pred sudijom za prethodno saslušanje dana 15.07.2021. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv ni po jednoj tački potvrđene optužnice, nakon čega je predmet upućen ovom sudećem vijeću, radi zakazivanja glavnog pretresa, koji je počeo dana 15.07.2021. godine.

3. U toku glavnog pretresa, Tužilaštvo je dana 25.10.2021. godine dostavilo Sporazum o priznanju krivnje zaključen istog dana između tužioca Dževada Muratbegovića i optuženog Gorana Viškovića, zastupanog po braniocu Nenadu Rubežu. Ovim Sporazumom optuženi je priznao krivnju za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), i) i k) KZ BiH, sve u vezi sa članom 28. i članom 180. stav 1. istog Zakona, na način kako je to činjenično opisano pod tačkama od 1-20. potvrđene optužnice, pristajući da mu se za navedeno djelo izrekne kazna zatvora u rasponu od 5 (pet) do 8 (osam) godina.

4. U svrhu odlučivanja o postignutom Sporazumu, sudeće vijeće je dana 12.11.2021. godine održalo ročište na kojem je, u direktnom kontaktu sa strankama i braniocem, provjerilo postojanje neophodnih i Zakonom propisanih uslova za prihvatanje Sporazuma. Tom prilikom ispitana je stvarna volja optuženog, odnosno da li je do sklapanja Sporazuma došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem. Optuženi je upozoren da se na ovaj način odriče prava koja su mu garantirana Ustavom i Zakonom, a tiču se prava na suđenje, te nemogućnosti izjavljivanja žalbe na krivičnopravnu sankciju koja će mu biti izrečena. Najzad, Vijeće se uvjerilo da optuženi razumije sve moguće posljedice vezane za imovinskopравни zahtjev i troškove krivičnog postupka.

5. Na istom ročištu, postupajući tužilac izjavio je kako krivnja optuženog proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo izvelo u toku postupka, te na dokazima koji su tog dana uloženi

u sudski spis. Odbrana se tom prilikom izjasnila da je izvršila uvid u sve predočene dokaze, te nema prigovora u pogledu njihove zakonitosti, autentičnosti i relevantnosti.

6. Nakon održanog ročišta za razmatranje Sporazuma o priznanju krivnje, Vijeće se uvjerio da su ispunjeni svi uslovi propisani članom 231. stav 6. ZKP BiH, te da je Tužilaštvo Sudu podnijelo dovoljno dokaza koji potvrđuju krivnju optuženog, zbog čega je istog dana javno objavljeno prihvatanje zaključenog Sporazuma.

7. Kasnije istog dana, održano je ročište za izricanje krivičnopravne sankcije, na kojem je data mogućnost strankama i braniocu da iznesu argumentaciju koja može biti od uticaja na odmjeravanje kazne u rasponu predviđenom Sporazumom, te završno izlaganje.

8. Na ovom ročištu, postupajući tužilac predložio je da se optuženom izrekne kazna zatvora u rasponu predviđenom Sporazumom. Tom prilikom, tužilac je naveo da u obzir treba uzeti okolnosti koje utiču na visinu kazne, a posebno način počinjenja djela, posljedice počinjenog djela, ponašanje optuženog nakon počinjenog djela, kao i tokom glavnog pretresa, narušeno zdravstveno stanje optuženog, da će se izbjeći stresne situacije koje prate svjedočenje oštećenih – svjedoka, kao i da će se uveliko smanjiti troškovi krivičnog postupka, koji troškovi uključuju i troškove obezbjeđenja video-konferencijske veze sa nadležnim organima SAD-a, Francuske, Velike Britanije, Švedske i Danske, te da visina predložene kazne može ispuniti svoju opštu i specijalnu svrhu u smislu odredbe člana 39. KZ BiH.

9. Branilac optuženog Gorana Viškovića, advokat Nenad Rubež, zamolio je Vijeće da, prilikom odmjeravanja kazne optuženom, u obzir uzme olakšavajuće okolnosti, navodeći da se optuženi kaje za radnje koje je počinio, ističući kako se vrijeme vratiti ne može.

Izvedeni dokazi

10. Da je optuženi Goran Višković počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, proizilazi iz dokaza koje je Tužilaštvo provelo u dosadašnjem toku postupka, te na temelju dokaza koji su uloženi u sudski spis na ročištu za razmatranje Sporazuma o priznanju krivnje.

11. Tako su u toku glavnog pretresa, kao svjedoci Tužilaštva, saslušani: Ismet Hasanović i Senad Mehmedović dana 03.09.2021. godine, „M2“ i „M3“ dana 06.10.2021. godine, „M4“, Samira Džakić i Nedim Salaharević dana 14.10.2021. godine, Mujo Čatić, Rifet Hurić, Admira Jašarević i Edin Hatunić dana 20.10.2021. godine.

12. U toku glavnog pretresa, kao materijalne dokaze, Tužilaštvo je uložilo sljedeće dokumente: Karta opštine Vlasenica (T-1); Karta SAO Republike Srpske (T-2); Zapisnik o saslušanju svjedoka „M3“, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-270/08 od 17.03.2008. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka „M3“, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-106/20 od 14.09.2020. godine (T-3); Izvod iz MKU za lice Sakib Šabić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-130/21 od 24.02.2021. godine (T-4); Izvod iz MKU za lice Muhamed Šabić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-128/21 od 24.02.2021. godine (T-5); Izvod iz MKU za supruga svjedoka „M4“, Opština Srebrenica, broj 05-202-230/17 od 09.06.2017. godine; DNA izvještaj na ime supruga svjedoka „M4“ od 14.05.2007. godine; Potvrda o smrti za supruga svjedoka „M4“, JZU UKC Tuzla, broj 172/08 ID od 17.04.2008. godine i Zapisnik o utvrđivanju identiteta supruga svjedoka „M4“, broj 172/08 od 17.04.2008. godine (T-6); Izvod iz MKU za lice Džemail Hurić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-183/21 od 17.03.2021. godine (T-7); Izvod iz MKU za lice Admir Jašarević, Grad Živinice, broj 02/9-10-24799/2020 od 29.09.2020. godine (T-8); Izvod iz MKU za lice Mustafa Jašarević, Grad Živinice, broj 02/9-10-8512/2021 od 15.03.2021. godine (T-9); Izvod iz MKU za lice Ređo Hatunić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-129/21 od 24.02.2021. godine (T-10).

13. Materijalni dokazi uloženi u sudski spis na ročištu od 12.11.2021. godine na kojem je razmatran Sporazum o priznanju krivnje su: Nacionalni sastav stanovništva - rezultati za Republiku po opštinama i naseljenim mjestima 1991. godine, Državni zavod

za statistiku Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo, decembar 1993. godine (T-11); Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima, Glavni štab SDS BiH, broj 047 od 19.12.1992. godine (T-12); Odluka Opštinskog odbora SDS Vlasenica o formiranju Kriznog štaba opštine Vlasenica i njegovoj nadležnosti, broj 01-021-237 od 04.04.1992. godine (T-13); Protokol sporazuma predstavnika srpskog i muslimanskog naroda o podjeli opštine Vlasenica od 11.04.1992. godine (T-14); Odluka Kriznog štaba Srpske opštine Vlasenica o preuzimanju vlasti na području opštine Vlasenica od 19.04.1992. godine (T-15); Propis za načelno postupanje pri iseljavanju, Srpska opština Vlasenica, Krizni štab, broj 62/92 od 19.05.1992. godine (T-16); Odluka o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, Službeni glasnik srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, broj 1, od 15.01.1992. godine (T-17); Saopštenje za javnost, Skupština srpskog naroda u BiH, savjet za narodnu bezbjednost, od 04.04.1992. godine (T-18); Izvod iz uputstva za rad kriznih štabova srpskog naroda u opštinama, Vlada Srpske Republike Bosne i Hercegovine, od 26.04.1992. godine (T-19); Odluka o strateškim ciljevima srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, broj 02-130/92 od 12.05.1992. godine (T-20); Odluka o proglašenju ratnog stanja i Naredba o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list RBiH, broj 7, od 20.06.1992. godine (T-21); Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti, Službeni list RBiH, broj 1, od 09.04.1992. godine (T-22); Odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj 03-11/92 od 15.04.1992. godine (T-23); Odluka Ministarstva narodne odbrane Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj 1/92, od 16.04.1992. godine (T-24); Informacija o zarobljenicima, VP Šekovići, broj 14-29 od 03.07.1992. godine (T-25); Zapisnik o uviđaju, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-1148-38/06 od 12.12.2008. godine (T-26); Fotodokumentacija, Državna agencija za istragu i zaštitu, broj 17-02/8-04-1-3/08 od 12.02.2008. godine i Crtež lica mjesta, Državna agencija za istragu i zaštitu, broj 17-02/8-04-1-1/08 od 12.02.2008. godine (T-27); Fotodokumentacija Federalna uprava policije, Centar za forenziku i podršku, Odjeljenje kriminalističke tehnike Sarajevo, broj 09-14/1-04-5-2337 od 03.04.2008. godine (T-28); CD - videozapis logora Sušica (T-29); Naredba, Komanda brigade SV Birač, od 31.05.1992. godine (T-30); Procjena ugroženosti objekata u Sušici od napada na njih i jedinica od napada iz njih T-

31); Naredba komandanta Slobodana Pajića (T-32); Uputstvo komandanta Slobodana Pajića (T-33); Pregled stražarskog obezbjeđenja objekata za smještaj ratnih zarobljenika u Sušici (T-34); Pregled angažovanja ljudstva za stražarsko obezbjeđenje objekta za smještaj ratnih zarobljenika u Sušici (T-35); Uputstvo ministra odbrane Srpske Republike Bosne i Hercegovine o postupanju sa zarobljenim licima, broj 01-53/92 od 13.06.1992. godine i Karton o zarobljavanju (T-36); Propusnica na ime Latif Zulfatari (T-37); Propusnica na ime Hamdija Ordagić i žena Fatima (T-38); Potvrda, Općinska organizacija Crvenog križa općine Vlasenica, broj 6/2000, od 06.03.2000. godine (T-39); Potvrda, Opštinska organizacija Crvenog križa opštine Vlasenica, broj 9/2000, od 15.05.2000. godine (T-40); Izvještaj, SJB Milići, broj 01-14/24-13 od 04.01.1993. godine (T-41); Izvještaj, Uprava kriminalističke policije, MUP Republike Srpske, broj 02/3-3863/04 od 22.06.2004. godine (T-42); Fotodokumentacija, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj X–KRN-05/122 od 28.01.2008. godine (T-43); Zapisnik o pretresu stana, drugih prostorija i pokretnih stvari, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-01/08 od 28.01.2008. godine (T-44); Vojna knjižica na ime Goran Višković, broj ... (T-45); Rješenje, Opština Vlasenica, Opštinska uprava – Odjeljenje za opštu upravu, broj 5-569-107/01 od 06.02.2001. godine (T-46); Uvjerenje, Ministarstvo odbrane Republike Srpske, Odsjek Vlasenica, broj 8/4-05-03-835-2-123/02 od 18.03.2002. godine (T-47); Akt Odjeljenja za opštu upravu Opštine Šekovići, broj 05-832-208 od 22.01.2008. godine sa priložima matični i jedinični karton na ime Goran Višković (T-48); Rješenje, Vojna pošta 7115 Šekovići, broj 09-185/ od 11.08.1997. godine (T-49); Rekapitulacija brojnog stanja V/O 4. PB Vlasenica, broj 01-944 od 16.12.1992. godine (T-50); Izvod iz MKU za lice Hašim Ferhatović, Grad Tuzla, broj 09/1-13-4-3617/16 od 03.10.2016. godine (T-51); Izvod iz MKU za lice Habiba Hadžić, Općina Kladanj, broj 04/7-13-4-241/2016 od 04.10.2016. godine (T-52); Izvod iz MKU za lice Hamdija Džamdić, Općina Živinice, broj 02/9-10-1938/2020 od 17.01.2020. godine (T-53); Izvod iz MKU za lice Ferida Nalić, Grad Tuzla, broj 09/1-13-4-1457/21 od 17.03.2021. godine (T-54); Izvod iz MKU za lice Muharem Telalović, Opština Vlasenica broj 03/4-202-1-180/21 od 17.03.2021. godine (T-55); Izvod iz MKU za lice Nijaz Telalović, Općina Vlasenica broj 03/4-202-1-181/21 od 17.03.2021. godine (T-56); Izvod iz MKU za lice Sead Telalović, Opština Vlasenica broj: 03/4-202-1-182/21 od 17.03.2021. godine (T-57); Izvod iz MKU za lice Mevludin Hasanbegović,

Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-235/21 od 02.04.2021. godine (T-58); Izvod iz MKU za lice Isajbeg Musić, Opština Bratunac, broj 02-4-202-156/21 od 02.04.2021. godine (T-59); Izvod iz MKU za lice Savo Bačić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-197/21 od 24.03.2021. godine (T-60); Izvod iz MKU za lice Meho Bošnjaković, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-131/21 od 24.02.2021. godine (T-61); Potvrda o smrti za lice Meho Bošnjaković, broj 503/04 od 03.09.2004. godine (T-62); Potvrda o smrti za lice Suljo Hajdarević, broj 977/05 od 02.12.2005. godine (T-63); DNK izvještaj za lice Suljo Hajdarević, broj V.OGR – 01/042B (T-64); Zapisnik o utvrđivanju identiteta za lice Suljo Hajdarević, broj V.OGR-01/042B od 02.12.2005. godine (T-65); Izvod iz MKU za lice Suljo Hajdarević, Opština Vlasenica, broj 2000-12-95 od 25.04.2006. godine (T-66); Potvrda o smrti za lice Zumreta Salaharević, broj 935/05 od 11.11.2005. godine (T-67); Naredba, Kantonalni sud u Tuzli, broj Kri 109/03 od 19.05.2003. godine (T-68); Naredba, Kantonalni sud u Tuzli, broj Kri 109/03 od 29.05.2003. godine (T-69); Zapisnik o ekshumaciji, Kantonalni sud u Tuzli, broj Kri: 109/03 od 17.06.2003. godine (T-70); Potvrda o smrti za lice Mevludin Hasanbegović, broj 182/07 ID od 22.03.2007. godine (T-71); Izvještaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi, broj V.OGR-01/294B od 05.10.2005. godine (T-72); Zapisnik o utvrđivanju identiteta za lice Mevludin Hasanbegović, broj 182/07 od 22.03.2007. godine (T-73); DNK izvještaj na ime Mevludin Hasanbegović, broj V.OGR - 01/294B (T-74); Poruka Crvenog križa (T-75); Spisak zarobljenih i nestalih lica sa područja opštine Vlasenica po evidenciji opštinske Komisije za razmjenu Vlasenica (T-76); Akt Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine, broj 01-40-73/2007 od 04.05.2007. godine sa priložima: tabela A i tabela B (T-77); Spisak identificiranih lica – Ogradice (T-78); Lista osoba nesrpske nacionalnosti nestalih na području opštine Vlasenica, u periodu od 04.04.1992. godine do 31.12.1992. godine (T-79); Lista osoba nesrpske nacionalnosti nestalih na području opštine Vlasenica u periodu od 04.04.1992. do 31.12.1992. godine koji su ekshumirani i identificirani (T-80); Fotodokumentacija, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj T20 0 KTRZ 783 08 od 18.07.2013. godine; Crtež lica mjesta, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj T20 0 KTRZ 783 08 od 18.07.2013. godine (T-81); Fotodokumentacija, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj T20 0 KTRZ 783 08 od 18.07.2013. godine (T-82); Pravilo službe vojne policije Oružanih snaga SFRJ, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, Uprava bezbednosti, 1985.

godina (T-83); Podaci o porodicama stradalih pripadnika 1. Vlaseničke Ipbr, Komanda 1. Vlaseničke Ipbr, broj 5-414/94 od 31.08.1994. godine (T-84); Zapisnik o saslušanju svjedoka Alena Bošnjakovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-122/20 od 22.09.2020. godine (T-85); Zapisnik o saslušanju svjedoka M-1, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-107/07 od 07.09.2011. godine (T-86); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hariza Bošnjakovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-121/20 od 22.09.2020. godine (T-87); Zapisnik o saslušanju svjedoka Murtije Dautović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-1-46/12 od 20.02.2012. godine (T-88); Zapisnik o saslušanju svjedoka Sulje Topčića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 13.11.2020. godine (T-89); Zapisnik o saslušanju svjedoka Admire Patković-Sinanović, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 17.04.2006. godine (T-90); Zapisnik o saslušanju svjedoka Feride Patković, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 14.04.2006. godine (T-91); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirzeta Durića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-1071/11 od 07.08.2018. godine (T-92); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirhata Durića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-1071/11 od 24.08.2018. godine (T-93); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsada Durića, Kantonalni sud u Tuzli, broj Kl.1/98 od 23.02.1998. godine; Izjava Mirsada Durica od 24.07.2017. godine, Ministarstvo domovinske sigurnosti SAD; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 23.08.2021. godine (T-94); Zapisnik o saslušanju svjedoka Muradifa Durića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-171/11 od 15.04.2011. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Murafida Durića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 04.03.2018. godine (T-95); Zapisnik o saslušanju svjedoka Lejle Hadžić, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 18.04.2006. godine (T-96); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mustafe Begića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-15/3-1-04-2-269/06 od 09.11.2007. godine; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 27.08.2021. godine (T-97); Zapisnik o saslušanju svjedoka Rasima Dautovića, MUP Tuzla, broj 08-02/3 od 08.08.2008. godine (T-98); Zapisnik o saslušanju svjedoka Esmira Kavazovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-17-04-1-1088/11 od 29.11.2016. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Esmira Kavazovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-339/07 od 04.05.2011. godine (T-99);

Zapisnik o saslušanju svjedoka Hajrudina Kavazovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-10/21 od 19.01.2021. godine (T-100); Zapisnik o saslušanju svjedoka Esada Kavazovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 11.12.2020. godine (T-101); Zapisnik o saslušanju svjedoka Feride Kavazović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 09.12.2020. godine (T-102); Zapisnik o saslušanju svjedoka Time Huremović, Kantonalno Tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06 od 05.03.2007. godine (T-103); Zapisnik o saslušanju svjedoka Esme Mehanović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 17.03.2021. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Esme Mehanović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-1088/11 od 22.06.2020. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Esme Mehanović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14-04-2-1071/11 od 24.12.2013. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Esme Mehanović, Kantonalno Tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06 od 05.05.2008. godine (T-104); Zapisnik o saslušanju svjedoka Nevzete Nakičević, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-1088/11 od 17.11.2016. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Nevzete Nakičević, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-339/07 od 29.04.2011. godine (T-105); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hajrudina Gerovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14/3-1-04-2-1071/11 od 16.07.2012. godine; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 26.08.2021. godine (T-106); Zapisnik o saslušanju svjedoka Seada Gerovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 16.03.2021. godine (T-107); Zapisnik o saslušanju svjedoka Sadžide Behlulović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 03.03.2021. godine (T-108); Zapisnik o saslušanju svjedoka Muradifa Hadžića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14-04-2-1071/11 od 01.11.2012. godine (T-109); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mehide Omerović, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06 od 24.10.2007. godine (T-110); Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžiž, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06, Kt-Rz-247/95 i Kt-RZ-802/94 od 05.09.2007. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžić, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04-3 od 21.04.2006. godine; Izjava svjedoka Habibe Hadžić data istražiteljima MKSJ od 11.10.1994. i 10.06.1996. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžić, Kantonalni sud u

Tuzli, broj Ki-1/98 (T-111); Zapisnik o saslušanju svjedoka Miralema Džamdžića, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06 od 30.06.2008. godine; Izjava svjedoka Miralema Džamdžića data istražiteljima MKSJ od 17.10.1994. godine (T-112); Zapisnik o saslušanju svjedoka Sadžide Hadžić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-32/06 od 10.02.2006. godine (T-113); Zapisnik o saslušanju svjedoka Rasima Kalače, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-580/13 od 02.08.2018. godine (T-114); Zapisnik o saslušanju svjedoka Nezira Borića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-171/11 od 30.07.2013. godine (T-115); Zapisnik o saslušanju svjedoka Galiba Hadžiomerovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-15/3-1-04-2-339/07 od 22.01.2008. godine (T-116); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirzeta Jašarevića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14-04-2-135/13 od 20.03.2013. godine (T-117); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mustafe Zećo, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-21/21 od 01.02.2021. godine (T-118); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hajrudina Gogića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-16/3-43/21 od 03.03.2021. godine (T-119); Zapisnik o saslušanju svjedoka Fejze Bajrića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-81/14 od 18.03.2014. godine; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 26.08.2021. godine (T-120); Zapisnik o saslušanju svjedoka Milana Blagojevića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14-04-2-431/14 od 18.09.2014. godine (T-121); Zapisnik o saslušanju svjedoka Midhata Huremovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-15/3-1-04-2-339/07 od 15.01.2008. godine (T-122); Zapisnik o saslušanju svjedoka Isajbega Musića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-340/13 od 12.12.2013. godine; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 26.08.2021. godine (T-123); Izjava svjedoka Hamdije Džamdžića data istražiteljima MKSJ, 10.06.1995. godine (T-124); Zapisnik o saslušanju svjedoka Saliha Mehičića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-17-04-2-247/16 od 14.11.2016. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Saliha Mehičića, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt -5/06-RZ od 20.02.2008. godine (T-125); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hašima Ferhatovića, Kantonalni sud u Tuzli, broj KI:1/98 od 18.02.1998. godine; Transkript svjedočenja svjedoka Hašima Ferhatovića pred MKSJ u predmetu Tužilac protiv Dragana Nikolića, broj IT-94-2-R61 od 11.10.1995. godine (T-

126); Zapisnik o saslušanju svjedoka Mehmeda Agića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-15/3-1-04-2-/06 od 30.01.2007. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Mehmeda Agića, Kantonalni sud u Tuzli, broj KI:1/98 od 25.02.1998. godine (T-127); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hasiba Agića, Tužilaštvo BiH, broj KT-RZ-137/05 I KT-RZ-152/07 od 14.01.2008. godine (T-128); Zapisnik o saslušanju svjedoka Senade Maljišević, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-224/08 od 13.03.2008. godine (T-129); Zapisnik o saslušanju svjedoka Hasnije Mešković, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-107/07 od 22.02.2021. godine (T-130); Zapisnik-transkript o saslušanju svjedoka Predraga Bastaha, Tužilaštvo BiH, broj KTA-RZ-124/08 od 09.06.2008. godine (T-131); Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 19.03.2021. godine (T-132); Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 26.08.2021. godine (T-133); Akt Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, broj 04.15-1-2080-1/21 od 13.09.2021. godine; Akt Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, broj 04-inf-778/21 od 10.09.2021. godine; sa priložima: Zdravstveni karton na ime Goran Višković i medicinska dokumentacija na ime Goran Višković (T-134); Uvjerenje o katastarskom prihodu za lice Goran Višković, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banja Luka, Područna jedinica Vlasenica, broj 21.16-952.1-4-563/2021 od 08.09.2021. godine; Izvještaj za mjesec juni na ime Goran Višković, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, filijala Bijeljina; Izvještaj za mjesec juli na ime Goran Višković, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, filijala Bijeljina; Podaci o imovinskom stanju zatvorenika Gorana Viškovića, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH (T-135) i Izvod iz kaznene evidencije za lice Goran Višković, MUP RS, PU Zvornik, Policijska stanica Milići, broj 19-4/01-235-9/20 od 21.10.2021. godine (T-136).

Primjenjivo pravo

14. Vijeće je prije svega razmotrilo pitanje primjenjivog materijalnog prava na konkretan slučaj. Naime, iz optužnice Tužilaštva proizilazi da je inkriminisano djelo

počinjeno u vremenskom periodu od aprila 1992. do kraja 1993. godine, u kojem periodu je na snazi bio Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ).

15. Naime, princip zakonitosti imperativno je propisan članom 4. ZKP BiH i članom 7. stav 1. EKLJP koja ima prioritet nad svim ostalim zakonima Bosne i Hercegovine (član 2. stav (2) Ustava BiH), dok je članom 7.1. EKLJP propisan opšti princip koji zabranjuje izricanje teže kazne od one koja je bila na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela.¹ Međutim, stav 2. člana 7. EKLJP sadrži značajan izuzetak u odnosu na stav 1. istog člana, gdje kaže da *“ovaj član ne utječe na suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda”*.

16. Članom 15. stav 1. i 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima UN-a osiguravaju se slične međunarodne odredbe koje se trebaju smatrati *lex superioris* u vezi sa *“...opštim pravnim načelima koje priznaje međunarodna zajednica”*.²

17. Primjena KZ BiH na konkretno krivično djelo temelji se na odredbi člana 4a. KZ BiH koja propisuje da: *“članovi 3. i 4. ovog zakona ne sprečavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u skladu s općim načelima međunarodnog prava.”* Ovom odredbom zapravo je učinjen izuzetak od opštih načela navedenih u članovima 3. i 4. KZ BiH, u smislu da ovi članovi ne dovode u pitanje suđenje i kažnjavanje neke osobe za svako činjenje ili nečinjenje koje predstavlja krivično djelo zločini protiv čovječnosti, a koje

¹ (1) *“Niko se ne može smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti teža od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.”*

² Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, usvojen Rezolucijom 2200A (XXI) Generalne skupštine 16. decembra 1966. godine, Stupio na snagu 23. marta 1976. godine, u saglasnosti sa članom 49., član 15: „1. Niko se neće smatrati krivim za djela ili propuštanja koja nisu predstavljala krivično djelo prema domaćem ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su bila počinjena. Isto tako, neće se izreći teža kazna od one koja se mogla primjeniti u trenutku kada je krivično djelo bilo izvršeno. Ako kasnije, poslije izvršenja djela, zakonskom odredbom bude predviđena primjena lakše kazne, prijestupnik će se time koristiti. 2. Ništa se u ovom članu ne protivi suđenju i osudi lica zbog radnji ili ropuštanja koja su se u vrijeme kada su počinjena, smatrala za krivična djela prema općim pravnim načelima koja priznaje međunarodna zajednica.

kao takvo nije bilo propisano krivičnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

18. Običajni status odgovornosti i kažnjavanja zločina protiv čovječnosti i individualne krivične odgovornosti za njegovo izvršenje tokom 1992. godine je 3. maja 1993. godine potvrdio generalni sekretar UN-a u svom izvještaju Vijeću sigurnosti o rezoluciji 808, Međunarodna pravna komisija (1996. godine), te praksa MKSJ i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR).

19. Zločini protiv čovječnosti u vrijeme izvršenja inkriminiranih radnji nisu bili propisani kao krivično djelo u KZ SFRJ, ali čine imperativni princip međunarodnog prava i nesporno je da su 1992. godine bili sastavni dio međunarodnog običajnog prava.³

20. Zločini protiv čovječnosti su zločini po međunarodnom pravu u univerzalnom smislu nadležnosti za procesuiranje, tako da i osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio ovo djelo kao krivično djelo i propisao posebnu krivičnu sankciju nije suprotno članu 7. stav (1) EKLJP.

21. Zločini protiv čovječnosti nesumnjivo su u inkriminisanom periodu predstavljali krivično djelo prema „opštim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda“, odnosno „opštim načelima međunarodnog prava“. Prema tome, iako u krivičnom zakonu koji je važio u vrijeme počinjenja krivičnih djela koja su predmet optužnice zločini protiv čovječnosti nisu bili izričito propisani kao krivično djelo, postoji obaveza njihovog procesuiranja.

22. U tom smislu, Vijeće je imalo u vidu presudu Ustavnog suda BiH broj AP-1785-06, kojom je jasno utvrđeno da su ratni zločini „zločini po međunarodnom pravu“ te osuda za takva djela, prema zakonu koji je naknadno propisao i utvrdio određena djela kao krivična i propisao posebnu krivičnu sankciju, ne bi bila suprotna članu 7. stav 1. Evropske konvencije, a analogno tome i Ustavu BiH.

³ Odluka Evropskog suda za ljudska prava, *Šimšić protiv Bosne i Hercegovine*, broj 51552/10 od 26.08.2010. godine

23. Ovakvo stanovište suda temelji se na praksi Evropskog suda za ljudska prava iskazanoj u brojnim predmetima u kojima su ispitivani zahtjevi principa zakonitosti iz člana 7. EKLJP. U navedenim predmetima, Evropski sud za ljudska prava nikada nije doveo u pitanje sankcionisanje djela počinjenih u periodu kada to postupanje nije domaćim zakonima bilo predviđeno kao krivično djelo, kada je riječ o zločinima protiv čovječnosti, budući da je djelo zločina protiv čovječnosti i u to vrijeme, bez sumnje predstavljalo krivično djelo prema međunarodnom pravu.

24. U konačnici, presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Maktouf/Damjanović* od 18. jula 2013. godine potvrđuje identičan stav u vezi sa suđenjem za zločine protiv čovječnosti, koji su u domaći zakon uvedeni 2003. godine, a u kojoj odluci se jasno navodi da “*Bosna i Hercegovina i entitetski sudovi nemaju nikakve druge mogućnosti, nego da primjenjuju Krivični zakon iz 2003. godine u takvim predmetima*”.

Odluka o krivici optuženog Gorana Viškovića

25. Optuženi je, potpisivanjem Sporazuma o priznanju krivnje, priznao krivnju za počinjenje krivičnog djela stavljenog na teret potvrđenom kako je to već i obrazloženo, ali je također bilo dužno i provjeriti da li ima dovoljno dokaza o krivici optuženog.

26. Prema kvalifikaciji krivičnog djela iz potvrđene optužnice, relevantni dio odredbe člana 172. stav 1. KZ BiH (*Zločini protiv čovječnosti*) glasi:

Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

a) lišenje druge osobe života (ubistvo);

.....

e) zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava

.....

h) progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;

i) prisilni nestanak osoba

.....

k) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

27. Kako je to dalje navedeno u potvrđenoj optužnici, optuženi se tereti i za individualnu krivičnu odgovornost po članu 180. stav 1. KZ BiH, koja je jedno od temeljnih načela i međunarodnog krivičnog prava, predviđena posebno za počinjenje najtežih krivičnih djela iz glave XVII KZ BiH.

28. Navedena odredba u relevantnom dijelu glasi:

„Osoba koja planira, pokrene, naredi, učini ili podstrekava ili pomaže u planiranju, pripremanju ili učinjenju krivičnih djela iz člana 171. (Genocid), 172. (Zločini protiv čovječnosti), 173. (Ratni zločin protiv civilnog stanovništva), 174. (Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika), 175. (Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika), 177. (Protupravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja), 178. (Protupravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na ratištu) i 179. (Povrede zakona ili običaja rata) ovog zakona, individualno je odgovorna za to krivično djelo.“

29. Jedna od značajnih odrednica navedene odredbe je to što službeni položaj bilo kojeg optuženog, bilo da se radi o šefu države ili vlade, ili o odgovornoj službenoj osobi vlade, ne oslobađa takvu osobu krivične odgovornosti niti utječe na ublažavanje kazne.

30. Stav 1. citirane odredbe KZ BiH predviđa različite oblike saučesništva u širem smislu pri izvršenju navedene kategorije krivičnih djela. Prije svega, radi se o oblicima počinjenja krivičnih djela, ali i većem broju radnji saizvršilaštva koje karakterizira bitno drugačiji način određenja nego je to slučaj kod tzv. *opštih krivičnih djela*.⁴

31. Analizirajući sve elemente citirane odredbe, Vijeće je ustanovilo postojanje individualne krivične odgovornosti optuženog u odnosu na radnje u tačkama 4., 8., 10., 16. i 19. izreke presude za koje je optuženi oglašen krivim, jer je iste počinio neposredno i lično, pa Vijeće ovaj zaključak ne nalazi potrebnim obrazlagati ponovo u dijelu presude koji govori o krivici optuženog.

32. Optuženom se u preostalim tačkama izreke presude stavlja na teret i da je u počinjenju inkriminiranih radnji djelovao u svojstvu saizvršiloca, što je obučeno odredbom člana 29. KZ BiH, koja propisuje *“Ako više osoba, učestvovanjem u učinjenju krivičnog djela ili preduzimajući šta drugo, čime se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela, zajednički učini krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to krivično djelo”*.

33. Tako, prema odredbi člana 29. KZ BiH, saizvršilaštvo postoji kada više lica zajednički izvrše krivično djelo učestvovanjem u izvršenju krivičnog djela ili preduzimajući nešto drugo, čime se na odlučujući način doprinosi izvršenju krivičnog djela.

34. Preciznije, saizvršilaštvo je oblik izvršilaštva koji postoji kada više lica, koja ispunjavaju sve uslove koji se zahtijevaju za izvršioca, na osnovu zajedničke odluke, svjesno i voljno, učine određeno krivično djelo, tako da svaki od saizvršilaca u tome daje svoj doprinos, koji je bitan i bez kojeg krivično djelo ne bi bilo ostvareno ili ne bi bilo ostvareno na zamišljen način.

⁴ Komentari krivičnih/kaznenih zakona u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope i Evropska Komisija, Sarajevo, 2005., str.593.

35. Prema tome, pored zajedničkog djelovanja više lica u ostvarenju datog djela, potrebno je da kod njih postoji i svijest o tome da izvršeno djelo predstavlja zajednički rezultat njihovih radnji.

A. OPŠTI ELEMENT KRIVIČNOG DJELA ZLOČINI PROTIV ČOVJEČNOSTI IZ ČLANA 172. KZ BIH

36. Da bi se radnje optuženog, čije počinjenje je priznao Sporazumom, kvalifikovale kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, Vijeće je moralo utvrditi postojanje opštih elemenata koji su uslov egzistiranja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, a čije postojanje je ustanovljeno temeljnom ocjenom svih provedenih i uložениh dokaza.

37. Naime, iz zakonske definicije krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, a u vezi sa radnjama izvršenja navedenim u izreci presude, za koje je optuženi oglašen krivim, proizilaze sljedeći opći elementi ovog krivičnog djela:

- *postojanje širokog ili sistematičnog napada,*
- *da je djelo optuženog učinjeno kao dio takvog napada,*
- *da je napad usmjeren protiv bilo kojeg civilnog stanovništva,*
- *da je optuženi znao za takav napad*

38. U tom smislu, Vijeće je na uvid imalo uložene materijalne dokaze Tužilaštva BiH⁵, kao i izjave svjedoka Midhata Huremovića, Miralema Džamdžića, Mustafe Begića, Galiba Hadžiomerovića, Ismeta Hasanovića, Time Huremović i mnogih drugih.

⁵ Karta opštine Vlasenica (T-1); Karta SAO Republike Srpske (T-2); Nacionalni sastav stanovništva - rezultati za Republiku po opštinama i naseljenim mjestima 1991. godine, Državni zavod za statistiku Republike Bosne i Hercegovine, Sarajevo, decembar 1993. godine (T-11); Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima, Glavni štab SDS BiH, broj 047 od 19.12.1992. godine (T-12); Odluka Opštinskog odbora SDS Vlasenica o formiranju Kriznog štaba opštine Vlasenica i njegovoj nadležnosti, broj 01-021-237 od 04.04.1992. godine (T-13); Protokol sporazuma predstavnika srpskog i muslimanskog naroda o podjeli opštine Vlasenica od 11.04.1992. godine (T-14); Odluka Kriznog štaba Srpske opštine Vlasenica o preuzimanju vlasti na području opštine Vlasenica od 19.04.1992. godine (T-15); Propis za načelno postupanje pri iseljavanju, Srpska opština Vlasenica, Krizni štab, broj 62/92 od 19.05.1992. godine (T-16); Odluka o osnivanju Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, Službeni glasnik srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, broj 1, od 15.01.1992. godine (T-17);

39. Uvidom i analizom pomenutih dokaza, Vijeće je utvrdilo da je u inkriminisano vrijeme na području opština Vlasenica i Milići postojao širok i sistematičan napad pripadnika TO Srpske opštine Vlasenica i Milići, kasnije pripadnika srpske vojske i policije, kao i paravojnih formacija na nesrpsko stanovništvo sa područja opština Vlasenica i Milići. Navedeno prvenstveno proizilazi iz izjava svjedoka Tužilaštva, a koji svjedoci su svjedočili o početku rata na područjima opštine Vlasenica i Milići, zatim o pretresanju kuća i oduzimanju lovačkog naoružanja od strane nepoznatih vojnika, seoskim stražama, zatvaranju nesrpskog stanovništva u prostorije SJB Vlasenica, opštinskog suda i na druga mjesta, formiranju logora "Sušica", te premlaćivanju i ubijanju nesrpskog stanovništva u istom.

40. Iz dokaza se može nesumnjivo zaključiti da su svi događaji o kojima su svjedočili pomenuti svjedoci, bili dio detaljnog planiranja i organizacije, s ciljem uspostavljanja srpskih opština Vlasenica i Milići u kojima će živjeti samo srpsko stanovništvo.

41. U kontekstu krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, pojam napada definiše se kao "obrazac ponašanja koje uključuje činjenje djela nasilja".⁶ KZ BiH definiše napad kao "višestruko činjenje djela iz stava 1. člana 172. KZ BiH", odnosno višestruko činjenje djela kao što su ubistva, istrebljenja, odvođenja u ropstvo, deportacija, progon itd.⁷ "U kontekstu ovog krivičnog djela, sam izraz 'napad' nije ograničen na upotrebu oružane sile nego obuhvata i svako zlostavljanje civilnog stanovništva"⁸

42. Vijeće smatra da je provedeno dovoljno dokaza da je u periodu koji je naveden u optužnici, izvršen širok i sistematičan napad na civilno stanovništvo na širokom području opština Vlasenica i Milići i da se zbog kumulativnog efekta velikog broja radnji može

Saopštenje za javnost, Skupština srpskog naroda u BiH, savjet za narodnu bezbjednost, od 04.04.1992. godine (T-18); Izvod iz uputstva za rad kriznih štabova srpskog naroda u opštinama, Vlada Srpske Republike Bosne i Hercegovine, od 26.04.1992. godine (T-19); Odluka o strateškim ciljevima srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, broj 02-130/92 od 12.05.1992. godine (T-20); Odluka o proglašenju ratnog stanja i Naredba o proglašenju opšte javne mobilizacije na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine, Službeni list R BiH, broj 7, od 20.06.1992. godine (T-21); Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti, Službeni list R BiH, broj 1, od 09.04.1992. godine (T-22); Odluka Predsjedništva Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj 03-11/92 od 15.04.1992. godine (T-23); Odluka Ministarstva narodne odbrane Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj 1/92, od 16.04.1992. godine (T-24)

⁶ *Blagojević i Jokić*, (presuda Pretresnog vijeća), 17.01.2005, paragraf 543

⁷ Član 172. stav 2. tačka a) KZ BiH

⁸ *Vasiljević*, (presuda Pretresnog vijeća), 29.11.2002., paragraf 29 i 30

zaključiti o rasprostranjenom i sistematičnom napadu na civilno stanovništvo koji nije vršen nasumice jer su djela nasilja višestruko ponavljana prema istom ili sličnom obrascu zločina.

43. Pridjev „rasprostranjen podrazumijeva napad koji je po svojoj prirodi opsežan i za posljedicu ima veliki broj žrtava. Također, zločin može biti rasprostranjen ili počinjen u širokim razmjerama zbog kumulativnog efekta niza nečovječnih djela ili zbog jedinstvenog efekta jednog jedinog djela izuzetno velikih razmjera.⁹

44. Osim toga, analizirajući sam karakter i okolnosti napada, Vijeće zaključuje da do napada na civilno bošnjačko stanovništvo nije došlo nasumice, jer su široko rasprostranjena djela nečovječnog postupanja višestruko ponavljana prema istom ili sličnom obrascu zločina na navedenom području (pretresanje kuća, oduzimanje lovačkog naoružanja od strane vojnika, seoske straže, zatvaranje nesrpskog stanovništva u prostorije SJB Vlasenica, opštinskog suda i druga mjesta, formiranje logora Sušica, premlaćivanje i ubijanje nesrpskog stanovništva u logoru i dr.), što zapravo znači da je izvršeni napad imao sve karakteristike sistematičnog.

45. Imajući u vidu opšte stanje, koje je vladalo na području Vlasenice i Milića tokom inkriminisanog perioda, te uzevši u obzir činjenicu da element sistematičnosti napada podrazumijeva organiziranost djela i malu vjerovatnoću da je do tih djela došlo nasumice, Vijeće je van razumne sumnje zaključilo da je napad bio sistematičan, jer je nesrpsko civilno stanovništvo tih opština bilo podvrgnuto utvrđenom obrascu nasilničkog ponašanja, a koje se manifestiralo kroz činjenicu da je sredinom maja 1992. godine, došlo do ubistva 70 ljudi u selu Zaklopača, opština Vlasenica, krajem maja 1992. godine ubijeno je i 29 zatvorenika prethodno izvedenih iz zatvora PS Vlasenica, dok je veliki broj civila Bošnjaka prebačen i zatvoren u logor Sušica.

⁹ Prvostepena presuda u predmetu *Tadić*, par 648, drugostepena presuda u predmetu *Kunarac i dr.* (par 94), prvostepena presuda *Blaškić*(par.206)

46. Provođenje ovakve javne kampanje terora i straha, usmjerene isključivo protiv nesrpskog civilnog stanovništva srpske opština Vlasenica i Milići, samo dodatno ukazuje na postojanje višeg stepena organiziranosti, odnosno sistematičnosti u realizaciji samog napada, čime se očigledno nastojalo stvoriti neprijateljsko i nepodnošljivo okruženje, potpuno neuslovno za ostanak i opstanak muslimanskog stanovništva u tim opštinama.

47. Dakle, na temelju izvedenih dokaza, Vijeće je nesporno zaključilo da je u periodu relevantnom za optužnicu, tačnije od aprila 1992. godine pa do kraja 1993. godine, postojao širok i sistematičan napad na pomenutom području, koji je bio usmjeren isključivo protiv civilnog bošnjačkog stanovništva.

48. Da bi se jasnije sagledao status žrtava protiv kojih je bio usmjeren napad, Vijeće se rukovalo odredbom zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, koji je temeljem Aneksa 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma, primjenjiv u domaćem zakonodavstvu, a koji se prema praksi MKSJ, smatra i dijelom običajnog prava.

49. Naime, navedeni član definiše uslove pod kojima lica uživaju zaštitu Konvencija, precizirajući da se civilima imaju smatrati:

“osobe koje ne uzimaju učešća u neprijateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje, ili su onesposobljeni za borbu” Ovim članom je propisano da će se prema ovoj kategoriji stanovništva postupati, u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, polu, rođenju ili imovnom stanju ili kojem drugom sličnom mjerilu.”

50. Vijeće je na temelju iskaza, kako saslušanih svjedoka u toku glavnog pretresa, tako i svjedoka čiji iskazi su uloženi na ročištu za razmatranje Sporazuma, ustanovilo da postoji dovoljno dokaza da su sva lica, u momentu preduzimanja zabranjenih radnji predma istima, uživala zaštitu u skladu sa odredbama zajedničkog člana 3. Konvencija.

51. Na osnovu činjenica koje su detaljno obrazložene prilikom ocjene postojanja i karaktera napada, Vijeće nalazi da nema nikakve sumnje da su sva lica prema kojima je bio usmjeren napad, pa tako i oštećeni iz izreke ove presude bili civili. Svi svjedoci Tužilaštva potvrdili su da se napad odvijao isključivo prema civilnom stanovništvu koje nije imalo oružje ni uniformu, niti su djelovali u okviru borbenog konteksta.

52. Ne postoje dokazi koji bi ukazivali da su oštećeni bili članovi oružanih snaga jedne strane u sukobu, da su se borili, odnosno da su pružali oružani otpor neprijateljskoj najezdi. U momentu razdvajanja muškaraca od ostalog stanovništva i članova njihovih porodica, isti su bili u civilnoj odjeći, nisu bili naoružani i nisu pružali otpor.

53. Tako je Vijeće iz iskaza oštećenih, svjedoka Ismeta Huremovića, Mehe Bošnjakovića, "M1", Time Huremović, Rasima Dautovića, svjedoka "M3", svjedoka "M2", Mustafe Begić, Isajbega Musića, Senada Mehmedovića, Fejze Bajrić i drugih, utvrdilo da su isti, u inkriminisano vrijeme, bili civili, dakle, nisu pripadali nikakvim vojnim i policijskim formacijama, nisu bili naoružani i kao takvi nisu bili u mogućnosti pružiti bilo kakav otpor.

54. Imajući u vidu navedeno, Vijeće nalazi da postoji dovoljan broj dokaza na osnovu kojih je utvrdilo da je cilj napada koji je bio širok i sistematičan bilo civilno bošnjačko stanovništvo opština Vlasenica i Milići.

55. Vijeće je na temelju provedenih dokaza zaključilo da je optuženi, kao pripadnik VRS, u vrijeme obuhvaćeno optužnicom, u potpunosti bio svjestan širokog i sistematičnog napada koji se odvijao na području opština Vlasenica i Milići, te je, postupajući u navedenom svojstvu, znao da su njegove radnje dio tog napada.

56. Počinilac ne mora biti upoznat sa pojedinostima napada, niti mora odobravati kontekst u kojem se čine njegova djela¹⁰, ali je dovoljno da optuženi razumiju opšti kontekst u kome su djelovali.¹¹

¹⁰ Prvostepena presuda u predmetu *Limaj*, par. 190

¹¹ Prvostepena presuda u predmetu, *Kordić*, par. 185

57. Zaključak o postojanju *nexusa* između konkretnih radnji čije je izvršenje optuženi priznao sa prethodno opisanim napadom na civilno stanovništvo, Vijeće je donijelo prvenstveno na osnovu materijalnih dokaza uložениh na okolnost svojstva optuženog u inkriminisanom periodu i to: Vojne knjižice na ime optuženog, broj ...¹², Rješenja Opštine Vlasenica, Opštinska uprava – Odjeljenje za opštu upravu, broj 5-569-107/01 od 06.02.2001. godine¹³, Uvjerenja Ministarstva odbrane Republike Srpske, Odsjek Vlasenica, broj 8/4-05-03-835-2-123/02 od 18.03.2002. godine¹⁴ i matičnim i jediničnim kartonom na ime optuženog.¹⁵

58. Pored navedenog, samo svojstvo optuženog i njegovo svjesno učešće u progonu bošnjačkog stanovništva i to ubistvima, drugim teškim oduzimanjima fizičke slobode, prisilnim nestancima i drugim radnjama opisanim u izreci presude, proizilazi i iz izjava saslušanih svjedoka koji su ga poznavali i prije ratnih dešavanja, među kojima su: Ismet Hasanović, “M1”, Mustafa Begić, Rasim Dautović, Fatima Huremović, Mujo Ćatić i mnogi drugi.

59. Kada je u pitanju identitet optuženog, Vijeće je isti nesumnjivo utvrdilo na osnovu iskaza mnogobrojnih svjedoka Tužilaštva BiH, koji su ga od ranije poznavali kao svog komšiju, prijeratnog vozača u preduzeću “Polet” Vlasenica i kojeg su skoro svakodnevno viđali na području opština Vlasenica i Milići.

60. Dakle, Vijeće je utvrdilo da postoji dovoljan broj dokaza da su radnje optuženog povezane sa širokim i sistematičnim napadom koji su se odvijali na područjima Vlasenice i Milića, kao i da je optuženi svjesno svojim radnjama i postupcima učestvovao u tom napadu, a što uostalom potvrđuju i iskazi svjedoka Ismeta Hasanovića, “M1”, Mustafe Begića, Muje Ćatića, Isajbega Musića, Senada Mehmedovića i mnogih drugih.

¹² Uložena kao dokaz T-45;

¹³ Dokaz T-46

¹⁴ Dokaz T-47

¹⁵ Dokaz T-48

B. POJEDINAČNE INKRIMINACIJE U OSNOVI ZLOČINA

61. Sporazumom o priznanju krivnje optuženi je priznao da je kao direktni izvršilac (u tačkama 4., 8., 10., 16. i 19. izreke presude), ali kao saizvršilac (u svim ostalim tačkama izreke presude) sa drugim pripadnicima VRS počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), i) i k) KZ BiH, odnosno izvršenje progona i to – ubijanjem, zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, prisilnim nestancima i drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjenim u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja, na diskriminatornoj osnovi.

62. Vijeće je, u skladu sa odredbom člana 231. stav 6. tačka b) ZKP BiH ustanovilo da je Tužilaštvo u sudski spis uložilo dovoljno dokaza kojima se nesumnjivo potvrđuje krivična odgovornost optuženog Gorana Viškovića, upravo na način kako je to činjenično opisano u tačkama od 1-20 potvrđene optužnice, odnosno, izreke presude.

63. Tako se optuženi terete da je u periodu od aprila 1992. godine do kraja 1993. godine, na području opština Vlasenica i Milići, u okviru širokog i sistematičnog napada vojske i policije Srpske Republike BiH, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva opština Vlasenica i Milići, znajući za takav napad i da njegove radnje čine dio tog napada, kao pripadnik vojne policije Vojske Republike Srpske – VP 7296 Milići, učestvovao u progonu civilnog nesrpskog stanovništva na nacionalnoj i vjerskoj osnovi i to: ubistvima, drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, drugim nečovječnim djelima slične prirode učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja i prisilnim nestankom osoba.

64. Optuženi je zaključio Sporazum o priznanju krivnje za počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), i) i k), u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH, a koje radnje su činjenično opisane u tačkama od 1. do 20. izreke presude i to:

- tačkom a) (**ubistvo**) u odnosu na tačku 5. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH;

- tačkom e) (**zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava**) u odnosu na tačke 1., 9., 11., 12., 13. i 18. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH;

- tačkom i) (**prisilni nestanak osoba**) u odnosu na tačke 5. i 15. izreke presude, sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i

- tačkom k) (**druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja**), u odnosu na tačke 2., 3., 6., 7., 14., 17. i 20. izreke presude, u vezi sa članom 29. KZ BiH, a u odnosu na tačke 4., 8., 10., 16. i 19. izreke presude u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

(a) Kvalifikacija progona iz tačke h) stav 1. član 172. KZ BiH

65. Vijeće je, uvidom u provedene i uložene dokaze Tužilaštva BiH, zaključilo da postoji dovoljan broj dokaza da je optuženi Goran Višković u navedenim pojedinačnim inkriminacijama, prema civilima bošnjačke nacionalnosti, postupao sa diskriminatorском namjerom, jer su žrtve bile odabrane isključivo po osnovu nacionalne, vjerske i etničke pripadnosti.

66. Kvalifikacija progona prema domaćem zakonodavstvu glasi:

(1) Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

...

h) progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno

prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

67. Odredba člana 172. stav 2. KZ BiH u tački g) sadrži značenje pojma progon:

„Progon jeste namjerno i teško, međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici.”

68. Kod ovog djela, počinitelj na grub način i suprotno međunarodnom pravu jednoj ili više osoba oduzima temeljna ili ljudska prava, pri čemu je odabir takvih osoba ili osobe izvršen na osnovu identiteta skupine ili kolektiviteta ili je baš ciljano na tu skupinu ili kolektivitet. Takav odabir temelji se na naznačenim razlikama među skupinama ili drugim razlozima koji su općeprihvaćeni kao nedozvoljeni po međunarodnom pravu.

69. Slijedom navedenog, u smislu odredbe člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH, elementi krivičnog djela progona kao zločina protiv čovječnosti su:

1) namjerno i teško uskraćivanje osnovnih prava;

2) suprotno međunarodnom pravu;

3) zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici;

4) protiv bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu; i

5) u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana zakona, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine.

70. Pravilno tumačenje odredbe člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH jeste da se djelo progona može učiniti sa svim radnjama koje, u cjelini, predstavljaju namjerno i teško, međunarodnom pravu suprotno uskraćivanje osnovnih prava, zbog pripadnosti skupini ljudi ili zajednici.

71. Sudska praksa MKSJ o radnji izvršenja (*actus reus*) progona zauzela je sljedeće zaključke:

a) Međunarodno običajno pravo ne podržava usku definiciju progona.

b) U svojoj interpretaciji progona sudovi uključuju djela kao što su ubistvo, istrebljenje, mučenje i druga teška djela protiv fizičkog integriteta kao što su ona sada navedena u članu 5. Statuta MKSJ.

c) Progon može obuhvatati i razna druga djela diskriminacije koja uključuje atake na politička, društvena i ekonomska prava.

d) Progon se obično koristi kako bi se opisalo niz djela, a ne jedno zasebno djelo. Djela progona obično tvore dio politike ili barem prakse koja slijedi određeni obrazac i moraju se posmatrati u svom kontekstu. U stvarnosti se djela progona često vrše u skladu sa politikom diskriminacije ili rasprostranjenom diskriminirajućom praksom.

e) Kao korolar stavki, diskriminirajuća djela za koja se tereti kao za progon ne smiju se posmatrati izolirano. Neka od pomenutih djela mogu sama po sebi ne biti tako teška da predstavljaju zločine protiv čovječnosti. Na primjer ograničenja koja se nameću određenoj grupi kako bi se ograničila njihova prava učestvovanja u određenim aspektima društvenog života (kao što su posjete javnim parkovima, pozorištima ili knjižnicama) predstavljaju diskriminaciju, koja je sama po sebi za pokudu; no, ona sama po sebi možda ne predstavljaju progon. Ta djela se ne smiju posmatrati izolirano.¹⁶

72. Progon je oblik diskriminacije na osnovu rase, religije ili političkog mišljenja, sa namjerom i rezultatom kršenja temeljnih prava pojedinca.¹⁷ Nije nužno postojanje zasebnog djela nečovječne prirode da bi postojao progon, već i sama diskriminacija čini

¹⁶ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Kupreškić*, paragraf 615.

¹⁷ Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Tadić*, paragrafi 697 i 710.

djelo nečovječnim. Zločin progona obuhvata najrazličitija djela uključujući između ostalog djela fizičke, ekonomske ili pravne prirode kojima se krše osnovna ili temeljna prava pojedinca. Diskriminacija predstavlja jedan od navedenih elemenata koji je neophodan za dokazivanje počinjenja krivičnog djela progona.

73. Imajući u vidu navedeno, Apelaciono vijeće ovog Suda je u predmetu *Ratko Bundalo i dr.* zauzelo stanovište da krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, učinjeno progonom predstavlja samostalno, alternativno postavljeno djelo, koje može biti učinjeno na jedan od načina pobrojanim u tačkama 172. stav 1. tačke a) do k) KZ BiH, ali i radnjama koje su sadržane u drugim odredbama KZ BiH, a koje radnje zajedno predstavljaju grubo i flagrantno uskraćivanje, na diskriminatornoj osnovi, nekog temeljnog prava koje je utvrđeno međunarodnim ili konvencijskim pravom, a koje doseže isti stepen težine kao i druga djela zabranjena članom 172. KZ BiH.

74. Diskriminatorski odnos, odnosno namjera optuženog Gorana Viškovića u počinjenim radnjama, ogleda se u činjenici da je isti takve krivičnopravne radnje, pobliže opisane u izreci presude, preduzeo isključivo prema nesrpskom stanovništvu, odnosno oštećeni Ismet Hasanović, Meho Bošnjaković, „M1“, Tima Huremović, Rasim Dautović, „M2“, „M3“, Isajbeg Musić i svi drugi oštećeni, odabrani su isključivo zbog njihove nacionalne, vjerske i etničke pripadnosti bošnjačkom narodu.

75. Naime, nesporno je da lišenja drugih osoba života, zatvaranje, prisilni nestanak i druge nečovječne radnje preduzete od strane optuženog, na način opisan u izreci presude, predstavljaju namjerno i teško uskraćivanje osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao što je nesporno i da je takvo činjenje suprotno nacionalnom i međunarodnom pravu, te da su žrtve - oštećeni, bili pripadnici etničke i vjerske zajednice Muslimana/Bošnjaka.

(b) Kvalifikacija ubistva iz člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH

76. Vijeće je na temelju provedenih dokaza, zaključilo da postoji dovoljan broj dokaza da je optuženi svojim radnjama tački 5. izreke presude ostvario sva bitna obilježja djela ubistva iz tačke a) stav 1. člana 172. KZ BiH.

77. Tačka a) citirane odredbe podrazumijeva slijedeće elemente:

- *da je osoba lišena života i*
- *da je lišenje života izvršeno iz direktnog umišljaja, jer je optuženi bio svjestan svoje radnje izvršenja i htio njeno učinjenje.*

78. Na gotovo identičan način ova pojedinačna inkriminacija propisana je i Statutom MKSJ, pa je Vijeće imalo u vidu i njihovu definiciju ubistva, kao *“protuzakonitog i namjernog lišavanja života ljudskog bića”*.¹⁸

79. *Mens rea* ili stanje svijesti kod počinitelja podrazumijeva postojanje umišljaja da ubije ili da nanese teške tjelesne povrede koje će vjerovatno rezultirati smrću, ali je bezobziran u pogledu toga da li će doći do smrtnog ishoda ili ne.¹⁹ Žalbeno vijeće zaključilo je da *mens rea* obuhvata i direktni i eventualni umišljaj.²⁰

80. Tako je u tački 5. izreke presude, optuženi Goran Višković oglašen krivim da je učestvovao u ubistvu oštećenog Sulje Hajdarevića, Džemaila Hurića i još šest zatočenika nesrpske nacionalnosti, od kojih je do sada pronađeno samo tijelo Sulje Hajdarevića na lokalitetu Debelo Brdo – Ogradice, dok tijela ostalih zatočenika do danas nisu pronađena.

¹⁸ Presuda Pretresnog vijeća MKSR u predmetu *Akayesu*, paragraf 589; Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Jelisić*, paragraf 35; Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Zoran Kupreškić i drugi*, paragraf 560-1

¹⁹ Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Zejnir Delalić i drugi* (predmet „Čelebići“), paragraf 439; Presuda Pretresnog vijeća MKSR u predmetu *Akayesu*, paragraf 589; Presuda Pretresnog vijeća u predmetu *Dario Kordić i drugi*, paragraf 236

²⁰ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Pavle Strugar* („Dubrovnik“), paragraf 270.

81. Na okolnosti ovog događaja, Tužilaštvo je uložilo iskaze svjedoka Feride Patković²¹, Admire Patković - Sinanović²², Habibe Hadžić²³, Muradifa Hadžića²⁴, Lejle Hadžić²⁵, Mirsada Durića²⁶ i drugih, koji su potvrdili da se navedeni događaj desio i da je optuženi Goran Višković u istom učestvovao zajedno sa drugim srpskim vojnicima, na način kako je to opisani u ovoj tački izreke presude.

82. Kada je u pitanju smrt oštećenog Sulje Hajdarevića, ista činjenica, pored iskaza pobrojanih svjedoka, potvrđena je i materijalnim dokazima uloženim u sudski spis.²⁷

83. Dakle, Vijeće je, na osnovu navedenih dokaza uloženih na okolnost ubistva ovih lica, zaključilo da postoji dovoljno dokaza koji potvrđuju da je optuženi Goran Višković počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom a) KZ BiH.

84. Vijeće također nalazi za shodno pomenuti da je, kada se radi o krivičnom djelu Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, moguće sa više radnji ostvariti obilježja ovog krivičnog djela, obzirom da radnje izvršenja ne predstavljaju samostalno djelo svaka za sebe, nego sa ostalim radnjama izvršenja čine jedno samostalno krivično djelo Zločina protiv čovječnosti.

²¹ Zapisnik o saslušanju svjedoka Feride Patković, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 14.04.2006. godine (T-91),

²² Zapisnik o saslušanju svjedoka Admire Patković-Sinanović, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 17.04.2006. godine (T-90),

²³ Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžić, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06, Kt-Rz-247/95 i Kt-RZ-802/94 od 05.09.2007. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžić, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04-3 od 21.04.2006. godine; Izjava svjedoka Habibe Hadžić data istražiteljima MKSJ od 11.10.1994. i 10.06.1996. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Habibe Hadžić, Kantonalni sud u Tuzli, broj Ki-1/98 (T-111)

²⁴ Zapisnik o saslušanju svjedoka Muradifa Hadžića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj P-16-14-04-2-1071/11 od 01.11.2012. godine (T-109)

²⁵ Zapisnik o saslušanju svjedoka Lejle Hadžić, MUP Tuzla, broj 08-02/3-1-04.3 od 18.04.2006. godine (T-96)

²⁶ Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsada Durića, Kantonalni sud u Tuzli, broj Kl.1/98 od 23.02.1998. godine; Izjava Mirsada Durića od 24.07.2017. godine, Ministarstvo domovinske sigurnosti SAD; Službena zabilješka, Tužilaštvo BiH, broj T20 O KTRZ 0005509 20 od 23.08.2021. godine (T-94)

²⁷ Potvrda o smrti za lice Suljo Hajdarević, broj 977/05 od 02.12.2005. godine; DNK izvještaj za lice Suljo Hajdarević, broj V.OGR – 01/042B; Zapisnik o utvrđivanju identiteta za lice Suljo Hajdarević, broj V.OGR-01/042B od 02.12.2005. godine; Izvod iz MKU za lice Suljo Hajdarević, Opština Vlasenica, broj 2000-12-95 od 25.04.2006. godine (T-63-66)

**(c) Kvalifikacija zatvaranja ili drugog teškog oduzimanja fizičke slobode
suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava iz tačke e) stav 1. člana 172.**

KZ BiH

85. U tačkama 1., 9., 11., 12., 13. i 18. izreke presude, Vijeće je utvrdilo da postoji dovoljno dokaza da su se radnjama optuženog Gorana Viškovića, opisanim u navedenim tačkama, stekla sva bitna obilježja djela zatvaranje ili teško oduzimanje fizičke slobode iz tačke e) stav 1. člana 172. KZ BiH, zbog čega će se Vijeće samo kratko osvrnuti na elemente istog:

- *zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode;*
- *suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;*
- *sa direktnim ili eventualnim umišljajem.*

86. Naime, u smislu člana 172. stav 1. tačka e) KZ BiH, zatvaranje ili teško oduzimanje fizičke slobode nekog pojedinca bez odgovarajućeg pravnog postupka, u sklopu rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, suprotno je osnovnim pravilima međunarodnog prava, a takvo postupanje kvalifikuje se kao zločin protiv čovječnosti.

87. U predmetu *Krnojelac*, Pretresno vijeće MKSJ zaključilo je da se „*lišavanje slobode nekog pojedinca smatra proizvoljnim, a prema tome i protivpravnim, ako ne postoji pravna osnova kojom bi se opravdalo prvobitno lišavanje slobode.*”²⁸

88. Nadalje, u istom predmetu, pretresno vijeće MKSJ je kod zločina protiv zatvaranja označilo obavezu postojanja kod učinioca “*namjere da se pojedinac proizvoljno liši fizičke slobode, ili razumno znanje da će činjenje ili nečinjenje dovesti do proizvoljnog lišavanja fizičke slobode*”.

²⁸ Presuda Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Krnojelac*, paragraf 114.

89. Da je u konkretnom slučaju radnja optuženog Gorana Viškovića bila suprotna osnovnim pravilima međunarodnog prava, prije svega jasno ukazuje činjenica da je njegovo činjeno bilo usmjereno protiv oštećenih Mevludina Hasanbegovića (tačka 1.), Mehe Bošnjakovića (tačka 9.), Time Huremović, Zubejde i Jasmine Huremović (tačka 11.), svjedoka „M3“, „M2“, malodobnih Samire Šabić i Merime Šabić, Mustafe Jašarevića, Redže Hatunića, Muhameda Šabića i drugih (tačka 12.), svjedoka „M1“, malodobnog Alena Bošnjakovića i Hariza Bošnjakovića (tačka 13.), te oštećenih Esmira Kavazovića, Rahime Kavazović, Enesa Kavazovića, Edise Kavazović, Fadile Kavazović, Elvise Kavazovića i Elvise Kavazović (tačka 18.) koji oštećeni su bili u statusu civila, koji, kako je već istaknuto, spadaju u zaštićenu kategoriju stanovništva prema odredbama međunarodnog humanitarnog prava - zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija iz 1949. godine, a koji je bio primjenjiv u inkriminisanom periodu.

90. Na okolnosti ovih događaja svjedočili su brojni svjedoci, te je većina iskaza uložena u spis od strane optužbe, dok su svjedoci Ismet Hasanović, „M2“, „M3“ i „M4“ svoj iskaz dali neposredno pred sudećim vijećem.

91. U odnosu na tačku 1. izreke presude, Vijeće je utvrdilo da su iskazi svjedoka Ismeta Hasanovića, Galiba Hadžiomerovića, Mustafe Zećo i Mehmeda Agića saglasni u jasnim i bitnim dijelovima, te potvrđuju činjenične navode ove tačke.

92. Kada je u pitanju nezakonito zatvaranje oštećenog Mehe Bošnjakovića, Vijeće je utvrdilo da postoji dovoljno dokaza koji potvrđuju da navedeni događaj, što je potvrdio svjedok „M1“²⁹ kao direktni očevidac odvođenja oštećenog iz stana u naselju Panorama u Vlasenici u popodnevnim satima 30.06.1992. godine, čiji iskaz su potvrdili i svjedoci Alen i Hariz Bošnjaković, Murtija Dautović, Galib Hadžiomerović, Mustafa Zećo i Mehmed Agić.

²⁹ Zapisnik o saslušanju svjedoka „M1“, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-14/3-1-04-2-107/07 od 07.09.2011. godine (T-86)

93. Da je optuženi Goran Višković učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila Time, Zubejde i Jasmine Huremović u noći 10.07.1992. godine u Vlasenici, sa još dva njemu poznata vojnika, kada su iste iz stana Time Huremović istjerali iz kuće, te koje su nakon maltretiranja i pretrpljenog straha odvedene u logor Sušica, potvrdila je svjedoka Tima Huremović.³⁰ Iskaz ove svjedokinje također su potvrdili svjedoci Galib Hadžiomerović, Mustafa Zećo i Mehmed Agić.

94. Svjedoci „M2“, „M3“ i „M4“ svjedočili su neposredno pred ovim Vijećem, potvrdivši da je optuženi Goran Višković, kritičnog dana došao pred kuću Muhameda Šabića i nogom provalio u kuću, u kojoj su se u tim trenucima nalazili Muhamed Šabić, svjedok „M3“, malodobne Merima i Samira Šabić, kada im je naredio da izađu iz kuće, nakon čega su, zajedno sa Mustafom Jašarevićem i Redžom Hatunićem, Sakibom Šabićem, „M4“ i drugim, odvedeni u logor Sušica.

95. Predmetni događaj potkrijepljen je iskazima svjedoka Samire Džakić, Galiba Hadžiomerovića, Sadžide Behlulović i Mustafe Zećo.

96. Da je optuženi Goran Višković učestvovao u teškom oduzimanju fizičke slobode civila „M1“, Alena i Hariza Bošnjakovića potvrdili i sami svjedoci oštećeni, kao direktni očevici događaja.

97. I na kraju, kada je u pitanju teško oduzimanje fizičke slobode civila Esmira Kavazovića, Rahime Kavazović, Enesa Kavazovića, Edise Kavazović, Fadile Kavazović, Elvisa Kavazovića i Elvise Kavazović, Vijeće je, prvenstveno na osnovu iskaza svjedoka Esmira Kavazovića, direktnog očevica, ali i iskaza svjedoka Galiba Hadžiomerovića i Mehmeda Agića, zaključilo da postoji dovoljno dokaza koji potvrđuju da je optuženi počinio navedeno krivično djelo na način opisan u navedenim tačkama izreke presude.

³⁰ Zapisnik o saslušanju svjedoka Time Huremović, Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, broj Kt-RZ-5/06 od 05.03.2007. godine (T-103)

(d) Kvalifikacija prisilnog nestanka iz tačke i) stav 1. člana 172. KZ BiH

98. Prema članu 172. stav 1. tačka i) KZ BiH, elementi krivičnog djela prisilnog nestanka su:

- *hapšenje, pritvaranje ili otimanje osoba,*
- *od strane ili s dopuštenjem, podrškom ili pristankom države ili političke organizacije,*
- *uz odbijanje da se prizna takvo lišenje slobode ili da se pruži informacija o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze takve osobe i*
- *s namjerom da se te osobe uklone od zaštite zakona na duže vrijeme.*³¹

99. Vijeće je u predmetu *Rašević i drugi* konstatovalo da je osnovno djelo prisilnog nestanka „novo“ inkriminisano djelo, kako samo po sebi, tako i kao zločin protiv čovječnosti. Vijeće je, međutim, prezentiralo dužu analizu stanja običajnog prava, nakon čega je zaključilo da je prisilni nestanak već postojao u međunarodnom pravu kao inkriminisano djelo u vrijeme kada je došlo do njegovog počinjenja.³²

100. Kako je vijeće u predmetu *Rašević i drugi* navelo, „odbijanje“ se tumači kao „*nepriznavanje lišavanja slobode ili nepružanje informacija*“. Vijeće je zaključilo da je „*jasno da se podrazumijeva da pružanje lažnih informacija o sudbini ili o mjestu gdje se žrtve nalaze, predstavlja odbijanje da se pruže informacije ili uskraćivanje tih informacija, čime se ispunjava treći element krivičnog djela prisilnog nestanka.*“³³

³¹ *Rašević i drugi*, prvostepena presuda, strana 88. i 89., odgovarajući dio potvrđen i drugostepenom presudom

³² *Ibid*, strana 88-89

³³ *Ibid*, strana 88-89

101. S tim u vezi, Vijeće je utvrdilo da postoji dovoljno dokaza da je optuženi Goran Višković, radnjama u tačkama 5. i 15. izreke presude, počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka i) KZ BiH.

102. Tako su na okolnost prisilnog nestanka oštećenih pobrojanih u tački 5. izreke presude, svoje iskaze dali svjedoci Habiba Hadžić, Muradif Hadžić, Mirsad Durić, Lejla Hadžić, Rifet Hurić i Senada Maljišević, potvrdivši činjenične navode navedene tačke.

103. U odnosu na prisilni nestanak oštećenih Redže Hatunića, Mustafe Jašarevića i Admira Jašarevića, Vijeće je imalo priliku izvršiti uvid u iskaz svjedoka Admire Jašarević, „M2“ i „M3“, koji su potvrdili da su isti kritične prilike, od strane optuženog i nekoliko njemu poznatih vojnika, izvedeni iz logora Sušica i odvedeni u nepoznatom pravcu, od kada se istima gubi svaki trag, što potkrijepljuje i materijalna dokumentacija uložena od strane Tužilaštva BiH na navedene okolnosti.³⁴

(e) Kvalifikacija nečovječnog postupanja iz tačke k) stav 1. člana 172. KZ BiH

104. Obzirom da je optuženi Goran Višković priznao krivnju za počinjenje krivičnog djela iz tačaka 2., 3., 4., 6., 7., 8., 10., 14., 16., 17., 19. i 20. izreke presude, Vijeće je prilikom ispitivanja kvalifikacije djela ukratko razmotrilo i elemente nečovječnog postupanja iz tačke k) stav 1. član 172. KZ BiH.

105. U konkretnom slučaju nije sporno da su oštećeni Ismet Hasanović, Muharem Telalović, Sead Telalović, Nijaz Telalović, Mujo Ćatić, Mirsad Durić, Rasema Čamdžić, Azema Gerović, Rasim Dautović, Mustafa Begić, Isajbeg Musić, Senad Mehmedović, Bajro Fejzić i još dva NN civila, zadobili ozbiljne povrede tjelesnog integriteta, te je opravdano zaključiti da je događaj, koji su preživjeli oštećeni, takve prirode da zasigurno

³⁴ Izvod iz MKU za lice Admir Jašarević, Grad Živinice, broj 02/9-10-24799/2020 od 29.09.2020. godine (T-8), Izvod iz MKU za lice Mustafa Jašarević, Grad Živinice, broj 02/9-10-8512/2021 od 15.03.2021. godine (T-9) i Izvod iz MKU za lice Redžo Hatunić, Opština Vlasenica, broj 03/4-202-1-129/21 od 24.02.2021. godine (T-10)

može prouzrokovati tešku duševnu patnju, zbog čega je optuženi Goran Višković i oglašen krivim za navedene radnje.

106. Značenje nečovječnog postupanja u kontekstu međunarodne prakse, podrazumijeva *namjernu radnju ili propust*, to jest, radnju koja je objektivno sudeći, *namjerna*, a ne slučajna, i koja uzrokuje tešku duševnu ili fizičku patnju ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo ili povrede tjelesnog integriteta.

107. Imajući u vidu da se za ovu kvalifikaciju traži „*namjera*“, odnosno direktni umišljaj, a imajući u vidu da je umišljaj optuženog u konkretnom slučaju bio usmjeren isključivo na ranjavanje, povrijeđivanje, tešku fizičku ili duševnu patnju oštećenih, Vijeće je u odnosu na nastupjele posljedice zaključilo da je optuženi postupao sa direktnim umišljajem, te je utvrdilo krivicu optuženog za pravnu kvalifikaciju djela nečovječnog postupanja, ili kako je to tačno definisano u KZ BiH: „*druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja*“.

108. U dosadašnjoj praksi Suda BiH³⁵ zaključeno je da specifični elementi „drugih nečovječnih djela“ iz tačke k) stav 1. člana 172. KZ BiH podrazumijevaju:

- *radnju ili propust težine slične težini ostalih radnji iz člana 172. stav 1. KZ BiH,*
- *da su ta radnja ili propust prouzročili tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili ozljedu, odnosno, da predstavljaju težak napad na ljudsko dostojanstvo i*
- *da su radnju ili propust namjerno izvršili optuženi ili lice, odnosno lica, za čije radnje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost.*

109. Da bi se procijenila težina nekog djela, nužno je razmotriti sve činjenične okolnosti.³⁶ Neke od tih okolnosti mogu uključivati: karakter radnje ili propusta, kontekst u

³⁵ Savić, prvostepena presuda, strana 47., Rašević i drugi, prvostepena presuda, strana 51., Mejakić i drugi, prvostepena presuda, strana 191-192, Božić i drugi, prvostepena presuda, strana 51.

³⁶ Savić, prvostepena presuda, strana 47.

kojem su se oni dogodili, osobne prilike žrtve, uključujući starost, spol i zdravstveno stanje i tjelesne, psihičke i moralne posljedice tog čina na žrtvu.³⁷

110. Dovoljno je da povreda ili patnja bude stvarna i ozbiljna, odnosno, nije nužno da bude trajna. Međutim, dugoročni efekti počinjenog djela relevantni su kod utvrđivanja njegove ozbiljnosti.³⁸

111. Prvostepeno vijeće u predmetu protiv *Momira Savića*³⁹ navelo je i primjere nečovječnih djela iz prakse MKSJ:

- *sakaćenje ili nanošenje teških tjelesnih povreda;*
- *premlaćivanje i druge nasilne radnje;*
- *nanošenje povreda;*
- *teške povrede tjelesnog ili duševnog integriteta;*
- *ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo;*
- *prisilni rad koji je izazvao tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu, ili je radnja predstavljala ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo;*
- *deportacija i prisilno premještanje grupa civila;*
- *prisiljavanje na prostituciju i*
- *nestajanje ljudi pod prisilom.*

112. *Mens rea* za nečovječna djela iz ovog člana zadovoljena je kada je počinitelj, u trenutku činjenja ili nečinjenja imao namjeru da nanese tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili da izvrši težak napad na ljudsko dostojanstvo žrtve, ili ako je znao da će to njegovo činjenje ili nečinjenje vjerovatno prouzrokovati tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili teški napad na ljudsko dostojanstvo i ponio se sa bezobzirnom nepažnjom prema tome.⁴⁰

³⁷ *Ibid*, strana 47.

³⁸ *Ibid*, strana 48.

³⁹ *Ibid*, strana 48.

⁴⁰ *Ibid*, strana 48.

113. Dakle, Vijeće je nakon analize iskaza svjedoka na predmetne okolnosti iz navedenih tačaka izreke presude, utvrdilo da je optuženi Goran Višković, radnjama pobliže opisanim u izreci presude, ostvario obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom k) KZ BiH, sve u vezi sa članom 29. istog Zakona, odnosno u tačkama 4., 8., 10., 16. i 19. u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

ODLUKA O KAZNI

114. Za krivično djelo koje se optuženom Goranu Viškoviću stavlja na teret, predviđena je kazna zatvora od najmanje 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

115. Kao što je ranije navedeno, Sporazumom o priznanju krivnje predviđeno je da se optuženom izrekne kazna zatvora u rasponu od 5 (pet) do 8 (osam) godina, pa je očigledno da predloženi raspon već predstavlja kaznu ublaženu ispod zakonskog minimuma.

116. Kako je izričito propisano odredbom člana 231. stav 3. ZKP BiH, Vijeće se prilikom odmjeravanja kazne kretalo u okviru predloženog raspona kazne, cijeneći pri tom sve okolnosti koje trenutno postoje na strani optuženog.

117. Tako je u pogledu visine krivične sankcije koju je Vijeće optuženom izreklo na osnovu zaključenog Sporazuma, cijenjene su sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje se stiču na strani optuženog, te svrsi kažnjavanja, pa je tako od olakšavajućih okolnosti, Vijeće cijenilo da je optuženi izrazio kajanje za počinjeno krivično djelo, zatim njegovu saradnju sa Tužilaštvom u ranoj fazi glavnog pretresa, kao i da je svojim priznanjem doprinio efikasnom i ekonomičnom postupku, zbog čega je Vijeće našlo da se prema optuženom može izreći kazna ispod propisanog zakonskog minimuma za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti.

118. S druge strane, od otežavajućih okolnosti, Vijeće je prvenstveno imalo u vidu brojnost počinjenih radnji od strane optuženog, zatim bezobzirnost i upornost optuženog

u izvršenju pojedinačnih inkriminacija i kontinuiranost istih, koje radnje su u konačnici prouzrokovale to da su mnoge porodice ostale bez muških članova, da su mnogi od njih pretrpjeli psihičke i fizičke posljedice usljed činjenja optuženog, koje posljedice su kod oštećenih prisutne i nakon ratnih dešavanja.

119. Imajući u vidu navedeno, Vijeće cijeni da je utvrđena kazna zatvora od osam godina srazmjerna težini počinjenog djela i nastupjelim posljedicama, te da će se istom ostvariti svrha kažnjavanja.

120. S tim u vezi, Vijeće je, u skladu s odredbama KZ BiH, koje se tiču krivičnih djela počinjenih u sticaju, prema optuženom utvrdilo kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina za počinjeno krivično djelo, dok je kao ranije utvrđenu uzelo kaznu zatvora u trajanju od 18 (osamnaest) godina, koja kazna je izrečena pravosnažnom Presudom Suda BiH, broj X-KR-05/122 od 04.02.2010. godine te je u konačnici prema optuženom Goranu Viškoviću izreklo jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

121. U skladu sa odredbom člana 55. stav 1. i 56. KZ BiH, optuženom će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno na izdržavanju kazne po ranijoj pravosnažnoj presudi, kao i vrijeme provedeno u pritvoru u predmetu Suda BiH, broj X-KR-05/122, kako je to već navedeno.

122. Dakle, imajući u vidu princip primjene blažeg zakona sadržan u odredbi člana 4. stav 2. KZ BiH, u odnosu na optuženog Vijeće je primijenilo odredbu člana 53. KZ BiH iz 2003. godine, koja odredba je u konkretnom slučaju po istog povoljnija, jer predviđa maksimalnu kaznu zatvora od 20 godina, u odnosu na kasniju tačku c) ovog člana, iz 2010. godine, koja daje mogućnost izricanja jedinstvene kazne dugotrajnog zatvora, ali koja odredba nije postojala u KZ BiH 2003. godine.

ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA

123. U skladu sa odredbom člana 188. stav 4. ZKP BiH, Vijeće je našlo opravdanim osloboditi optuženog od obaveze naknade troškova ovog krivičnog postupka, obzirom da je isti, prema podacima u spisu, lošeg imovnog stanja, da se već dugo godina nalazi na izdržavanju kazne zatvora, što znači da je već duži niz godina uskraćen da ostvaruje zaradu, te bi, imajući u vidu da su, u dosadašnjem toku postupka, troškovi zastupanja branioca po službenoj dužnosti, isplaćivani iz budžetskih sredstava Suda, obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog i članova njegove porodice.

ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTJEVIMA

124. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, Vijeće je oštećene Ismeta Hasanovića, "M1", Alena Bošnjakovića, Hariza Bošnjakovića, Esmira Kavazovića, "M2", "M3", Samiru Džamdžić, Admiru Jašarević, Edina Hatunića, Timu Huremović, Nevzetu Nakičević, Mirsada Durića, Rifeta Hurića, Mustafu Džamdžić, Hajrudina Gerovića, Rasima Dautovića, Sadiju Hasanbegović, Senada Mehmedovića, Senadu Maljišević, Ramu Bajrića, Amiru Begić i Mirnesu Musić - Ramić, sa imovinskopравnim zahtjevom uputilo na parnicu, obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje.

ZAPISNIČAR

Pravni savjetnik

Amela Spahić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mira Smajlović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Žalba na izrečenu krivičnopravnu sankciju nije dozvoljena, dok se presuda iz drugih razloga, kao i u pogledu izrečene jedinstvene kazne zatvora, može pobijati žalbom vijeću Apelacionog odjeljenja Suda BiH u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpravka iste.